

KURJER WILEŃSKI

Nowogródzki, Grodzieński, Suwalski, Poleski i Wołyński

Idea słowiańska gen. Żeligowskiego i jej konsekwencje

Len, samorząd, idea słowiańska — to są trzy etapy cywilnej działalności generała Żeligowskiego. Generał nie jest realizatorem i nie ma pod tym względem ambicji osobistych. Wystarczy mu, że inni jego myśli podejmują i realizują. Wierzy, że myśl słuszna zdobywa sobie zwolenników sama, siłą swej słuszności.

Wystarczy głosić idee. Realizować będą inni i to inni już z następnych pokoleń.

Trafność tego ujęcia sprawy sprawdziła się na odcinku Lniarskim. Towarzystwo Lniarskie działa. Sprawdzi się prawdopodobnie i na odcinku samorządowym i organizacji rolnictwa. Cała młoda inteligencja rolnicza przecież stoi w sprawie organizacji samorządu rolniczego na tym samym zasadniczym stanowisku co gen. Żeligowski. Generał rzucił myśl — zrealizują?

Może Trzeciak, może Perzanowski, może minister rolnictwa wreszcie, i to przecież możliwe, zresztą zobaczymy. Pisaliśmy już na ten temat wiele.

„Idea słowiańska“, o której gen. Żeligowski mówił wprawdzie przeszło przed rokiem, ale teraz dopiero zaczął pisać wymaga natomiast omówienia od abecadła zaczynając.

Mniejsza o to, jak to zagadnienie nazwiemy — ideą słowiańską, jak to czy ni gen. Żeligowski, czy — inaczej. Ważne zaś jest stwierdzenie, że w Europie głównie pod wpływem Hitlera rozpoczęła się proces całkowitego społeczeństwa na zasadzie... za mało powiedziane nacjonalistycznej, bo na zadanie rasistowskiej.

Rasizm początkowo wymierzony swym ostrzem przeciwko elementom semickim w państwie był tylko negacją i mógł nawet przyczynić się do

osłabienia organizmu państwowego przynajmniej na jakiś czas. Za antysemityzmem jednak przyszedł Anschluss, przyszła realizacja Wielkich Niemiec — proces niewątpliwie potęgotwórca.

Nazywaliśmy dotąd Niemcy państwem rasistowskim a nie narodowym ze względu na stosunek do Żydów. Czy mamy prawo je takim nazwać ze względu na stosunek do Austrii i na ambicje terytorialne? Że berlińczycy mówią tym samym językiem, to przecież niczego nie dowodzi. Narody tworzą państwa, ale i odwrotnie też, stąd można by mówić o narodzie Szwajcarów, czy Belgów.

Jaka by stąd dla nas Polaków mogła płynąć nauka, dla nas stojących w obliczu 80-milionowych Niemiec, dla nas, którzy 10 milionów naszych rodaków rozsiadaliśmy poza granicami Państwa: od Kameczatki aż po Argentynę.

Z jednej strony ciasno nam na tych 388 tysiącach km kw., które posiada, z drugiej strony liczba ludności i przyrost naturalny w naszym państwie wydają się nam w porównaniu z Niemcami za małe.

Na to gen. Żeligowski:

Pamięć o prawdziwej idei słowiańskiej prawie zanika. A jednak pamięta ją chłop poznański, kiedy mówi: „Jeśli powiem Niemcowi, że Polak, to on nie sobie z tego nie robi, ale gdy mu powiem, że jestem Słowianinem, to on patrzy na mnie ze strachem“.

Germanizmowi Polska sama przeciwstawić się nie może, ale może przeciwstawić się Słowiańszczyzna.

Moskale przed wojną tworzyli i dyskutowali ruchy słowianofilskie, stąd były one nienawidzone przez wielu Polaków jako narzędzie rusyfikacji.

Dziś te obawy są nieaktualne, ciekawe jednak jest to, co gen. Żeligowski mówi o ambicjach słowiańskich Moskali:

Następują rozbiory Polski. Wielka idea słowiańska rozdarła na części, zdeptała i upokorzona, staje się narzędziem carów moskiewskich, którzy nią się posługują dążąc do zagarnięcia Konstantynopola, do kontaktu z cywilizacją zachodu, do obrony „bractwa Słowian“ i do usprawiedliwienia rozbiorów Polski.

Generał Moskale za Słowian w ogóle nie uważa:

Jeszcze przed naszą erą Słowianie, których kolebką były dorzecza Wisły, Warty i Łaby, rozdzielił się. Część przeszła przez Karpaty, tworząc państwa południowo-słowiańskie, druga część pozostała na wschód, docierając do Dniepru („trzy dni za Dnieprem“ — mówi Herodot), założyła Kijów i osiągnęła Czernichów, Smoleńsk, Włeki Nowogród.

Mniej więcej na linii rzeki Oki rolnicy szczep słowiański spotkał się z koczowniczymi szczepami fińsko-turańskimi (Morawa, Czeremys, Murozna, Wotłaki i inne).

Słowianie i Turanie różnili się zasadniczo i co do pochodzenia i języka i potrzeb życia, ducha i charakteru oświaty. Tych różnic nie nie udało zatrzeć. Ani wspólna dynastia skandynawów Rurykowiczów, która opanowała ogromne przestrzenie od Bałtyku do Morza Czarnego, ani najazd Mongołów, ani przyjęcie Chry-

stianizmu, ani przyjęcie przez te szczepy języka słowiańskiego, ani założenie państwa z początku w Suzdalu, a potem w Moskwie.

W okresie całego średniowiecza toczą Słowianie walki na wszystkich frontach. Od zachodu są stale atakowani przez Teutonów. Jeśli rzucimy okiem na mapę, to zobaczymy, że obecnie jeszcze słowiańskie nazwy miast i osiedli podchodzą aż pod sam Berlin. Tu krok za krokiem cofa się Słowianie-Polacy. Gdańsk, Pomorze, Toruń, Gniezno, Poznań, Śląsk, to ów mur psychiczny na linii, z którego odbywała się zaciekle obrona ziemi „Skąd nasz ród“.

To samo, jakkolwiek w Innej skali, odbywało się na wschodzie. Tu Słowianie przyjąwszy nazwę od dynastii Rusów, stworzyli wraz ze Zmudźnikami (szczep fiński) „Wielką Litwę“, która odplera najazd Mongołów i Moskall. (Używam słowa Moskall jako określenia, bez żadnych obraźliwych intencji, tak jak używam słowa „Polacy“). W tym czasie Słowian południowych atakują Turcy i Tatarzy.

Słowianie zawsze dążą do połączenia. Walczą z sobą dynastie, lecz nie walczą narody słowiańskie. Związek krwi, często bezwiednie górują nad interesami rodzimego szczepu słowiańskiego.

Połączenie Polski z Wielką Litwą stabilizuje stosunki na wschodzie. Ruski książę Jagiello, jako król Polski, dowodzi wojskami w bitwie pod Grunwaldem. Idea słowiańska staje się ideą Jagiellońską.

W tym okresie dzieł wypadać i dla Polaków i dla wszystkich Słowian trzy tragiczne wydarzenia: 1) odejście Polan od Bałtyku, 2) oddanie przez Chmielnickiego słowiańskiej Ukrainy, turańskiej Moskwy i 3) ogłoszenie przez carycę Ka-

tarzynę, że państwo moskiewskie jest państwem słowiańskim. Później słowiańskie Czechy uznają i honorują ten największy fałsz historyczny.

Oczy Słowian powinny obracać się ku Wiśle. Naród polski ma wszystkie dane do sięgnięcia po hegemonię wśród narodów słowiańskich celem zjednoczenia Słowiańszczyzny. Przed tym trzeba jednak obalić fałsz o słowiańskości Moskwy i wyrwać Czechy spod sugestii tego fałszu. Oto program, który gen. Żeligowski określa jako „ideę słowiańską“.

Zanim oceniając tę koncepcję w całości, zdoła ktoś dokonać przeglądu stosunków w całej Słowiańszczyźnie od Bałtyku po Morze Czarne i Adriatyk, my tu w Wilnie, z którego wyszedł i „ruski książę Jagiello“ i idea jagiellońska powinniśmy stwierdzić jedno — „idea słowiańska“ w ujęciu gen. Żeligowskiego wystarczy za program w sprawie białoruskiej. Rozstrzyga ona za jednym zamachem odrazu dwie kwestie:

1. Obala najszkodliwszy w świecie fałsz o tym, jakoby kultura białoruska i język były bliższe rosyjskiej niż polskiej.

2. Stwarza uzasadnienie dla zgodnego i braterskiego współżycia wszystkich Białorusinów z Polakami w jednym państwie.

Jeżeli chodzi o Ukraińców znane w Polsce twierdzenie braci Bocheńskich na temat korzyści, jakie osiągnęłyby Polska za powstania prawdziwie niepodległej Ukrainy poza jej granicami mieszczą się doskonale w ramach tak ujętej „idei słowiańskiej“.

W stosunku do Słowian zamieszkujących na południe od Karpat aż do Adriatyku idea ta stanowi tylko szersze uzasadnienie dotychczas prowadzonej już tam polityki M. S. Z.

Piotr Lemiesz.

Sarajewo Czechosłowacji ?

Incydent na pograniczu czesko-niemieckim. Obustronna koncentracja wojsk na granicach

BERLIN. (Pat). Niemieckie Biuro Informacyjne donosi z Pragi, iż 21 maja nad ranem w pobliżu koszar straży pogranicznej w m. Eger (Cheb) zostali postrzeleni dwaj Niemcy, którzy przejeżdżali na rowerach. Jeden z nich został zabity na miejscu, drugi zmarł w szpitalu.

PRAGA (Pat). Komunikat urzędowy, ogłoszony o dzisiejszym zajściu w Eger (Cheb), w którego wyniku zostało zabitych dwóch Niemców, stwierdza, że żandarmi czescy zmuszeni byli do użycia broni ponieważ Niemcy, jadący na rowerach w podejrzanych okolicznościach nie usłuchali rozkazu i nie zatrzymali się, mimo znaków i głośniego wezwania.

BERLIN (Pat). Zabójstwo dwóch Niemców w Cheb, według urzędowej relacji Niemieckiego Biura Informacyjnego, miało przebieg następujący: w sobotę, 21 bm., o godz. 3,30 rano wracało z Cheb dwóch gospodarzy niemieckich: 25-letni Nicolaus Boehm z Oberlohma i Georg Hoffman z Fonsau.

Gdy przejeżdżali oni obok koszar strzelców pogranicznych, w których stacjonuje uzbrojona kompania policji państwowej, padł nagle strzał, po którym obaj jadący spadli z rowerów. Hoffman poniósł śmierć na miejscu, Boehm zaś ciężko ranny w brzuch położył się w kierunku koszar. Po 2 godzinach przewieziono Boehma do szpitala, gdzie pomimo natychmiastowej operacji zmarł.

Koncentracje wojsk czeskich

BERLIN (Pat). Niemieckie Biuro Informacyjne donosi z Pragi, że na obszarze sudecko-niemieckim daje się zauważyć ożywiony ruch wojsk i wzmacnianie garnizonów. W wielu zakładach przystąpiono do strajku Na ulicach krążą patrole wojskowe. Przechodniom nie wolno zatrzymawać się na ulicach.

Z miasta Asz na północ od Eger (Cheb) rodziny czeskich urzędników wyjechały w głąb kraju. Kontrola granicy została zaostrzona, a mały ruch graniczny częściowo ograniczony.

Czesi zgrupowali wojsko na granicy polskiej

CIESZYN. (Pat). Ludność polska na Śląsku czeskim jest silnie wzburzona powołaniem rezerwistów, przeprowadzonym na Śląsku od wczesnych godzin rannych dnia dzisiejszego.

Rezerwiści powołani są z obowiązkiem natychmiastowego stawiennictwa. Poza tym wzburzenie wywołują ruchy wojsk na Śląsku Cieszyńskim, a w szczególności skoncetrowanie w gminach śląskich oddziałów wojskowych.

Granica polska jest gęsto obstawiona posterunkami wojska. Wojsko czeskie znajduje się od rana dnia dzisiejszego w stanie pogotowia.

Dowiadujemy się, że poseł R. P. w Pradze otrzymał polecenie zapytania rządu praskiego, co mają oznaczać zarządzenia na granicy polsko-czeskiej.

Mobilizacja 1 rocznika w Czechosłowacji

PRAGA (Pat). Oficjalnie komunikują: W porozumieniu z rządem minister obrony narodowej powołał dziś na nadzwyczajne ćwiczenia, zgodnie z postanowieniami prawa o obronie narodowej, jeden rocznik rezerwy 1 klasy i jeden rocznik rezerwy 2 klasy oraz techników, należących do jednostek specjalnych.

Powodem tego zarządzenia jest konieczność szkolenia rezerwistów w obchodzeniu się z nowoprowadzonym uzbrojeniem — podobnie jak robi się to w innych krajach. Jednocześnie brano pod uwagę konieczność podniesienia niewystarczających obecnie efektywów oraz zapewnienia w tych niespokojnych dniach porządku, spokoju i bezpieczeństwa w

(Dokończenie na str. 2)

Zakaz zebrań i pochodów

Pertraktacje rządu z Niemcami

PRAGA. (Pat.) Wczoraj ogłoszono zakaz odbywania zebrań, pochodów i manifestacji politycznych.

Poseł sudecko-niemiecki Frank, który zastępuje Henleina w czasie jego nieobecności, przyjęty był dziś przez ministra spraw wewnętrznych.

HENLEIN U HITLERA!

PRAGA. (Pat.) Rozeszły się tu pogłoski, że Henlein przyjęty był przez kancelarza Hitlera w Berchtesgaden. Wiadomości te zaprzeczono. W kołach politycznych zapewniają, że w połowie przyszłego tygodnia Henlein przyjęty będzie przez premera Hodżę, który rozpocznie z nim rozmowy na temat statutu narodowościowego.

Niespodzianka o zmroku

Wszyscy na plac Łukiski!

Kto chce zobaczyć coś, czego jeszcze nigdy w życiu nie widział...

Kto chce posłuchać świetnej orkiestry za darmo...

Ten niech przyjdzie w najbliższą środę i czwartek, o godz. 7 wieczorem

NA PLAC ŁUKISKI.

Wstęp bezpłatny i wolny dla wszystkich.

Postulaty OZN w kwestii żydowskiej

WARSZAWA. (Pat.) Komisja Narodowościowa Rady Naczelnej O. Z. N. uchwałała w kwestii żydowskiej następującą rezolucję:

1) Naczelnym celem i wytyczną w rozwiązywaniu kwestii żydowskiej dla Obozu Zjednoczenia Narodowego jest siła i wielkość Polski. Punktem zaś wyjścia dla oceny roli Żydów w naszym państwie, jako czynnika politycznego, jest przynależność ich do pozapaństwowej grupy ogóln żydowskiej, mającej odrębne cele narodowe.

2) Skutkiem odrębności dążeń politycznych, jak również skutkiem liczebności oraz znacznego wpływu na wiele dziedzin życia społeczno-narodowego Żydzi, w obecnym stanie rzeczy, są czynnikiem osłabiającym normalny rozwój polskich sił narodowych i państwowych i stojącym na przeszkodzie społecznej ewolucji, która odbywa się obecnie w Polsce.

3) Kwestia żydowska jest doniosłym zagadnieniem polityki Polski i domaga się planowego rozwiązania przez czynniki państwowe i społeczne.

Akcje o charakterze demagogicznym i anarchicznym przeszkadzają w rozwiązaniu tej kwestii, zagrażając przy tym spokojowi i porządkowi publicznemu.

Sprawę żydowską należy rozwiązywać, a nie czynić z niej instrumentu rozgrywek partyjno-politycznych.

4) Rzwłanie kwestii żydowskiej w Polsce może być osiągnięte przede wszystkim przez jak najbardziej wydane zmniejszenie liczby Żydów w państwie polskim. Istniejące wśród Żydów tendencje do emigracji winny z powyższych względów spotkać się z jak najdalej idącym poparciem ze strony władz państwowych.

5) Odnosząc się z życzliwością do idei budowy państwa żydowskiego w Palestynie, stwierdzamy jednocześnie, że kraj ten uznaje się za główny kierunek emigracji żydowskiej.

6) Wobec ograniczonych możliwości emigracji do Palestyny Żydzi zamieszkujący w Polsce muszą mieć zapewnione tak że inne tereny emigracyjne. Z tego też względu należy dążyć do rozwiązania problemu emigracji żydowskiej na drodze współpracy międzynarodowej.

7) Usamodzielnienie gospodarcze polskiej ludności wiejskiej i miejskiej jest jednym z najbliższych zadań stojących przed narodem i państwem polskim. Wyłączone działalności ekonomiczno-społecznej całego narodu polskiego winna mieć charakter pozytywny i planowego rozwoju polskich sił gospodarczych oraz celowej przebudowy całości społeczno-gospodarczego życia Polski. Realizacja tych dążeń musi doprowadzić do zredukowania udziału Żydów w naszym życiu gospodarczym.

8) Obecny wysoki udział Żydów w niektórych zawodach winien ulec redukcji. Może być ona osiągnięta przez wprowadzenie ogólnych przepisów prawnych, dających możliwość selekcji z punktu widzenia interesów państwowych. Niezbędnym do osiągnięcia tego celu jest również najdalej idące udostępnienie szkolnictwa zawodowego i wyższego dla wszystkich warstw społecznych młodzieży polskiej.

9) Ośrodki polskiego życia kulturalnego i społecznego winny zachować pełną niezależność od wpływów żydowskich, wynikających między innymi z obecnej pozycji gospodarczej Żydów w Polsce.

Zagadnienie to jest tym bardziej żywo, że skutkiem skupienia Żydów w miastach, przeniknęli oni do takich dziedzin jak np. prasa i książka, teatr, muzyka i plastyka oraz kino i radio, które mają dla życia kulturalnego decydujące znaczenie.

10) W zakresie szkolnictwa naczelną władzę oświatową muszą prowadzić w kwestii żydowskiej planową i jednolitą politykę, regulującą tę kwestię w różnych rodzajach i typach szkół. Jest rzeczą niewłaściwą pozostawianie poszczególnym uczelniom, tym bardziej zaś wydziałom czy profesorom regulowania spraw żydowskich na uczelniach na własną rękę. Nie dopuszczalne jest, aby sprawy należące do podstawowych uprawnień władz szkolnych stanowiły przedmiot bezpośredniej ingerencji młodzieży.

11) Nie jest celem, ani zadaniem polskiej polityki narodowościowej narodowa asymilacja Żydów. Jednak poszczególne jednostki pochodzenia żydowskiego, które życiem swym oraz stwierdzoną służbą dla narodu polskiego wykazały, że są Polakami, należą tym samym do polskiej wspólnoty narodowej.

12) Potępiając akty samowoli wobec Żydów oraz dążąc do zachowania spo-

koju wśród ludności polskiej przy załatwianiu zagadnienia żydowskiego, Obóz Zjednoczenia Narodowego domaga się również bezwzględnie lojalnej postawy w stosunku do potrzeb państwa i narodu polskiego ze strony mas i przewodników żydowskich. Łączność międzynarodowa poszczególnych skupień żydowskich w różnych państwach nie może być w żadnym wypadku wyzyskiwana bezkarnie dla szkody państwa i interesom państwa.

13) W rozwiązywaniu sprawy żydowskiej rola pozytywna przypada młodemu pokoleniu polskiemu.

Rola ta polega na wyrwaniu i gruntownym przygotowaniu się do stopniowego obsadzenia podstawowych placówek życia społecznego, gospodarczego i kulturalnego oraz do objęcia w nim inicjatywy twórczej, opartej na głębokim poczuciu odpowiedzialności.

Sarajewo Czechosłowacji?

(Dokończenie ze str. 1)

państwie oraz uniemożliwienia powtórzenia się incydentów, do których doszło w różnych miejscowościach republiki.

Komentując komunikat oficjalny w sprawie powołania dwóch roczników rezerwy, Czeskosłowacka Agencja Telegraficzna pisze:

Jak wynika z tekstu komunikatu zarządzenie zostało wydane przez ministra obrony narodowej z wymienionych powyżej przyczyn, przy czym nie chodzi tu bynajmniej o mobilizację, albowiem w takim wypadku nie wystarczyłyby zarządzenia ministra obrony narodowej, lecz decyzja należałaby do kompetentnych czynników konstytucyjnych. Minister obrony narodowej wydał powyższe zarządzenie na mocy art. 22 ustawy o obronie państwa.

PRAGA (Pat). Wyjaśnić należy że dzisiejsze zarządzenie ministra obrony narodowej, powołujące na nadzwyczajne ćwiczenia rezerwistów (1 klasy) oraz nadkontyngentowych (rez. 2 klasy). Ilość powołanych na nadzwyczajne ćwiczenia rezerwistów obu klas nie przekracza ilościowo kontyngentu jednego rocznika.

Koncentracja wojsk niemieckich nad granicą Czechosłowacji? Demarche Anglii w Berlinie

LONDYN (Pat). Cała prasa angielska podaje dziś wiadomość o demarche podjętej w piątek po południu w Berlinie przez ambasadora brytyjskiego Hendersona, który odwiedził sekretarza stanu w Auswaertige Amt, Weiszaeckera, zapytując co oznaczają ruchy wojsk niemieckich na granicy czesko-niemieckiej od strony Śląska i od strony Austrii.

W obecności ambasadora W. Brytanii dr. Weiszaecker zwrócił się mial telefonicznie do gen. Keitla, który zapewnił, że ruchy wojsk mają charakter normalny w związku z opuszczeniem przez wojska koszar w miastach garnizonowych i udawaniem się do obozów letnich.

PRAGA (Pat). W związku z przesunięciami wojsk niemieckich w ostatnich dniach, zwłaszcza w piątek, rząd czeskosłowacki zwrócił się do Berlina z zapytaniem w tej sprawie i otrzymał zapewnienie, że chodzi w tym wypadku o przygotowanie do zwyczajnych ćwiczeń letnich.

BERLIN (Pat). Dzisiejsza interwencja ambasadora brytyjskiego u ministra spraw zagranicznych Ribbentropa spowodowały wiadomości o charakterze wojskowym z całej Rzeszy. Pogłoski te mówiły bądź o rzekomych wzmoczeniach transportów wojsk w kierunku granicy czeskosłowackiej bądź też o powołaniu pod broń w Bawarii pewnych roczników oficerów rezerwy, bądź wreszcie o rozkazie, danym ostatnio oficerom rezerwy, dotyczącym obowiązku tygodniowego meldowania się u władz przełożonych.

Powrót Halifaxa do Londynu

LONDYN (Pat). Agencja Reutersa komunikuje, że w związku z ostatnimi wydarzeniami na terytorium Czechosłowacji minister spraw zagranicznych lord Halifax powrócił z Oxfordu do Londynu.

JW Panu Edmundowi GRONAU

Dyrektorowi Wileńskiego Banku Towarzystw Spółdzielczych Instytucji, która od założenia swej placówki w Wilnie jest członkiem naszej organizacji.

W dniu Jego 25-letniej pracy w Banku najlepsze życzenia dalszej owocnej pracy na tym polu ku rozwojowi polskiego przemysłu i handlu Ziemi Wileńskiej składa

Zarząd Stow. Kupców i Przemysłowców Chrześcijań w Wilnie

Interwencja angielska nie wrusza Ribbentropa

LONDYN (Pat). Lord Halifax, który wczoraj udał się na week-end do Oxfordu, nagle powrócił dziś rano do Londynu, skąd, niezadowolony jakoby z tego, iż ambasador Henderson dokonał demarche tylko wobec sekretarza stanu Weiszaeckera, kategorycznie polecił mial powtórzenie tej demarche u Ribbentropa, jako odpowie działnego za politykę zagraniczną Niemiec.

Ambasador Ribbentrop oświadczył mial niemieckiemu ministrowi spraw zagranicznych, że rząd brytyjski zdziwiony jest odmową Niemców sudeckich przystąpienia do rokowań w Pradze. Ambasador Henderson podkreślił mial, że rząd czeskosłowacki usłuchał rad, udzielonych mu przez

rząd brytyjski i poczynił stosowne kroki, aby przygotować płaszczyznę dla rokowań z Henleinem. Niemiecka partia sudecka tymczasem odpowiedziała odmownie na zaproszenie rządu w Pradze.

Rząd brytyjski uważa, że tego rodzaju stanowisko jest wykrętne, albowiem gwarancje, jakich partia sudecka żąda, miały właśnie stanowić część składową bardzo doniosłą tych rokowań.

Na powyższe uwagi ambasadora Hendersona min. Ribbentrop, udzielił mial odpowiedzi negatywnej i ujętej w ostrej formie. Ribbentrop powołał się mial przy tym na incydent, który nastąpił dziś rano i w którym dwóch Niemców sudeckich postradalo życie.

Węgry ubezpieczają się na granicy czeskiej

BUDAPESZT (Pat). Nadchodzące z Czechosłowacji wiadomości o wydarzeniach, jakie się tam rozegrały w ciągu dnia wczorajszego i dzisiejszego, wywołały na Węgrzech duże wrażenie.

Według nie potwierdzonych dotychczas wiadomości, władze węgierskie miały poczynić kroki, celem za pewnienia potrzebnych środków bez pieczeństwa na granicy czeskosłowackiej.

Zakończenie sesji Rady Naczelnej O. Z. N.

WARSZAWA. (Pat.) Dnia 21 bm. w trzecim dniu sesji Rady Naczelnej OZN, odbyło się pod przewodnictwem szefa Obozu GEN. ST. SKWARCZYŃSKIEGO posiedzenie plenarne Rady, na którym sprawozdania z obrad poszczególnych komisji zagadnieniowych składali ich przewodniczący: sprawozdanie z obrad Komisji Rolnej złożył SEN. GEN. GALICA. Komisji Inwestycyjnej — GEN. GÓRECKI, Komisji Oświatowej — PROF. BYSTRON i Komisji Narodowościowej — DYR. KATELBACH. Rada Naczelna przyjęła rezolucje, uchwalone przez poszczególne komisje zagadnieniowe. Rada Naczelna uchwaliła jednogłośnie wysłać depeze do P. Prezydenta Prof. Ignacego Mościckiego, Naczelnego Wodza Marszałka Edwarda Śmigłego-Rydza i Pani Marszałkowej Aleksandry Piłsudskiej:

PANI MARSZAŁKOWA ALEKSANDRA PIŁSUDSKA — WARSZAWA.

„Rada Naczelna Obozu Zjednoczenia Narodowego przesyła Ci, dostojna Pani, słowa zapewnienia, że w pracach swych, dziś i zawsze, będzie w trosce o potęgę Polski kierować się wielką nauką życia i wskazań Wielkiego Marszałka”.

PAN PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ — WARSZAWA, ZAMEK.

„Rada Naczelna Obozu Zjednoczenia Narodowego po pierwszej sesji plenarnej, śle, Ci Panie Prezydencie, wyrazy najgłębszej czci i hołdu oraz zapewnienia, że podjętą pracę prowadzić będzie nieustraszenie ku chwale i potędze Rzeczypospolitej”.

MARSZAŁEK POLSKI EDWARD ŚMIGŁY-RYDZ — WARSZAWA.

„Rada Naczelna Obozu Zjednoczenia Narodowego po pierwszej sesji plenarnej, śle Ci, Panie Marszałku, słowa zapewnienia o swym wobec Ciebie żołnierskim, mocnym przywiązaniu i pełnej dyspozycyjności.

Wskazania Twoje, Panie Marszałku, są naszym wrzawym drogowskazem w rzeźnym, codziennym trudzie budowania Polski wielkiej, połącznej i sprawiedliwej.

Jak najlepsza i najpełniejsza realizacja tych wskazań jest ambicją naszej pracy jako Obozu Zjednoczenia Narodowego”.

Na zakończenie sesji przemówił szef OZN GEN. ST. SKWARCZYŃSKI, który analizując swoje wrażenia, wyniesione z debat Rady Naczelnej, a w szczególności z obrad komisji zagadnieniowych, stwierdził, że jakkolwiek członkowie Rady Naczelnej pochodzą z różnych ośrodków, z różnych warstw społecznych i dawnych ugrupowań politycznych, hołdujących różnym zapatrywaniom społeczno-politycznym, to jednak w obliczu konkretnych problemów różnice te zatarły się zupełnie. Postawa wszystkich uczestników w stosunku do omawianych problemów była rzeczowa i pozytywna. Świadczy to że wobec konkretnej pracy realizacyjnej istotnie znikają dawne przegródki indywidualnych czy grupowych poglądów i następuje prawdziwie zgodne współdziałanie dla wspólnego celu.

Stwierdzając w zakończeniu swego przemówienia, że podstawą konso-

lidacji narodu winna być realna, twórcza i rzeczowa praca dla państwa i narodu, szef OZN gen. St. Skwarczyński wezwał obecnych do wzmoczenia wysiłku nad realizowaniem Polski wielkiej, połącznej i sprawiedliwej.

Nożycami przez prasę

Bocheńscy i Mackiewicz

„Kurier Poranny” z dnia 19 bm. zamieszcza notatkę następującej treści:

P. A. BOCHEŃSKI PRZECW.

P. MACKIEWICZOWI,

We Lwowie odbył się odczyt p. Adolfa Bocheńskiego z grupy „Polityki” o polskich publicystach i polityce zagranicznej. Jak donosi lwowski „Dziennik Polski”, „z referatu p. Bocheńskiego na uwagę zasługuje jego opinia o red. Mackiewicz, którego „wielkość” i popularność w tej chwili wynika, zdaniem p. Bocheńskiego, z faktu, że p. Mackiewicz znalazł się na fali dnia. Według p. Bocheńskiego Mackiewicz zawdzięcza swoją popularność nie temu, że racja stanu każe głosić takie poglądy, które publicysta „Słowa” wileńskiego wypowiada, ale że takie są te poglądy hitleryzmu. Tej opinii — dodaje od siebie „Dziennik Polski” — należy jak najmocniej przyklasnąć. Jest ona wyjątkowo trafna i jeśli do niej doda się jeszcze nieodpowiedzialność wystąpień publicystycznych p. Mackiewicza to wtedy otrzymamy dokładną charakterystykę typu publicysty, reprezentowanego przez Mackiewicza”.

W kołach politycznych oświadczenie p. A. Bocheńskiego wywołało liczne komentarze, ponieważ zrozumiane zostało jako bardzo poważne zastrzeżenie tego publicysty przeciw występowi p. Mackiewicza. Jak wiadomo p. A. Bocheński jest m. in. publicystą „Słowa” i w czasie nieobecności p. Mackiewicza zastępuje go na stanowisku naczelnego redaktora.

Zdziwienie, że Bocheński odezwał się krytycznie o Mackiewicz, jest tym większe, że „Kurier Poranny” nie różni braci Bocheńskich Adolfa i Aleksandra i nie wie, że w czasie nieobecności p. Mackiewicza, zastępował go w „Słowie” Aleksander, a nie Adolf, mimo, że Adolf jest bardziej znanym publicystą, jako autor książki „Między Niemcami i Rosją”.

Dając to wyjaśnienie w imię prawdy, wcale nie chcemy przez to powie dzieć, że stosunek Aleksandra B. do p. St. Mackiewicza jest inny niż Adolfa. Bynajmniej. Nie wiemy co tam p. Adolf mówił we Lwowie, wiemy natomiast że obaj bracia, Adolf i Aleksander, są w swych poglądach na ogół bardzo zgodni i obaj są czołowymi publicystami znanej grupy „Polityki” (dawniej „Bunt Młodych”).

Tej grupy nigdy nie identyfikowaliśmy z „Słowem”, to też samodzielny i krytyczny osąd działalności publicystycznej p. St. Mackiewicza przez ludzi tej grupy nie jest dla nas żadną rewelacją. Pel-mel

WIELOKROTNE STWIERDZONO DZIAŁANIE skuteczne SOLI MORSZYŃSKIEJ lub WODY GORKIEJ MORSZYŃSKIEJ w schorzeniach organów trawien-nych, wątroby i przy złej przemianie materii. Żądać w aptekach i składach aptecznych.

Radykalnie usuwa węgry

Idealnie oczyszcza skórę, usuwa chropowatość t zw. „gęsia skórka” nadaje skórze aksamitną gładkość.

MYDŁO MARMUROWE

Laboratorium Chemiczno-Farmaceutyczne

M. Malinowskiego

Warszawa, ul. Chmielna 4.

Zwracać uwagę na firmę!

Autoryzowane Przedstawicielstwo Samochodów

na powiaty: baranowski, nieświeski i słonimski

„CHEVROLET” — „BUICK” — „OPEL”

montażu krajowej wytwórni skoncesjonowanej

Lilpop, Rau i Loewenstein Sp. Akc.

Henryk Scheerschmidt i Koch

Białystok, Sienkiewicza 27, tel. 3-32.

Katalogi i cenniki można otrzymać w Hotelu „Europejskim” Baranowicze, Wileńska 51, tel. 2-55.

„Rada Wczasów”

W dniu 20 maja w Warszawie w domu przy Zrzeszeniu Organizacji Oświatowo-Kulturalnych przy ul. Reja 9 odbyło się pierwsze konstytucyjne zebranie Rady Wczasów.

Rada Wczasów została utworzona przy Zrzeszeniu Organizacji Oświatowo-Kulturalnych grupującym wszelkie instytucje i stowarzyszenia społeczne związane z akcją pożytkowania przez ludzi miasta lub wsi chwil wolnych od zajęć zawodowych.

W skład Rady Wczasów weszli delegaci: Ministerstwa Opieki Społecznej — inspektorka Miedzińska i radca Sosnicki, Państw. Urzędu WF i PW — mjr Morawski i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych — dr Rudziński, oraz przedstawiciele następujących zrzeszonych organizacji:

Instytut Teatrów Ludowych, Centralny Związek Młodej Wsi, Centralna Komisja Związku Stowarzyszeń Zawodowych, Związek Powiatów RP, Związek Strzelecki, Związek Bibliotekarzy Polskich, Koło Pomocy Kulturalnej, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej Kobiet, Towarzystwo Stypendialne im. Prof. Janiszewskiego, Powszechna Uczelnia Korespondencyjna, Polski Biały Krzyż, Spółdzielnia Turystyczno-Wypoczynkowa „Gromada”, Związek Zawodowy Pracowników Kolejowych RP, Pracownicy Towarzystwo Oświaty i Kultury im. Żeromskiego, Instytut Oświaty Dorosłych, Instytut Oświaty i Kultury im. Staszica, Instytut Spraw Społecznych, Robot-

niczne Tow. Turystyczne, Związek Nauczycielstwa Polskiego, Zjednoczenie Zawodowe Polskie, Robotniczy Instytut Oświaty i Kultury im. Żeromskiego.

Obrady zagalął prezes zrzeszenia dyr. Kazimierz Kornilowicz komunikując, że na przewodniczącym rady został zaproszony przez zarząd dr Tadeusz Dybowski, a na wiceprzewodniczącym naczelnik Antoni Konewka.

Sprawozdanie z dotychczasowych prac zrzeszenia wygłosiła W. Prażmowska Iwanka, sekretarz generalny zrzeszenia, informując zebranych o utworzeniu przy zrzeszeniu Funduszu Wczasów i Centralnego Biura Wczasów, jako organu wykonawczego Rady Wczasów.

Następnie kierowniczka Centralnego Biura Wczasów p. A. Moraczewska zreferowała program Centralnego Biura Wczasów, obejmujący akcję wydawniczą (m. in. wydawanie miesięcznika „Kronika Wczasów”), prace organizacyjne oraz instrukcyjne. Nad programem pracy rozwinięta się obszerna i rzeczowa dyskusja.

Następnie ukonstytuowano 2 komisje: komisję urlopów oraz komisję wczasów dnia codziennego.

Przyjęto szereg uchwał, m. in. w sprawie konieczności kontynuowania starań o dostosowanie ulg kolejowych do potrzeb prowadzonej akcji.

Centralne Biuro Wczasów mieści się w domu własnym zrzeszenia w Warszawie przy ul. Reja 9, tel. 8-06-69.

Nie zaczynaj budowy...

przed zebraniem informacji o materiałach budowlanych PRODUKCJI

LASÓW PAŃSTWOWYCH

w Spółce

„PAGED”

POLSKA AGENCJA DRZEWA

TARCICA • PARKIETY • DYKTY

STANDARYZOWANE WYMIARY ŚCISŁA KLASYFIKACJA JAKOŚCI

•L•P•	I/II klasa	•L•P•	V klasa
•L•P•	III/IV klasa	•L•P•	z pod płyty
•L•P•	n/s	•L•P•	VI klasa

Delegatura: Wilno, Arsenalska 4, tel. 27-00

Wycieczka parlamentarna zwiedzi Wileńszczyznę

W dniu 2 czerwca przybywa na Wileńszczyznę wycieczka parlamentarna z marszałkiem Senatu Prystorem i wicemarszałkiem Sejmu T. Schaezlem na czele. Wycieczka zwie-

dzi ważniejsze ośrodki Wileńszczyzny i zapozna się z aktualnym zagadnieniem gospodarczym tej ziemi.

Wycieczka zabawi na Wileńszczyźnie 3 dni.

Katastrofa samochodowa

W sobotę o godz. 9,25 rano samochód osobowy, zdążający z Warszawy do Buska przy omijaniu dziecka, przebiegającego przez jezdnię pod kłeciami, potrącił dziecko i wpadł na słup linii oświe-

leniowej, łamiąc go.

Przejechała dziewczynka, Irena Plewówna, lat 10, oraz pasażerowie Paweł Isarow, przemysłowiec z Warszawy, w śladzie bardzo ciężkim przewiezieni zostali do szpitala w Kielcach. Poza tym ciężko ranni, Henryk Angiel z Warszawy i Adam Dudon także z Warszawy również przewiezieni zostali do szpitala w Kielcach.

Odczyt dyr. Wielhorskiego w ZOR o Litwie współczesnej

Zarząd Koła Wileńskiego ZOR zawiadamia swych członków, iż we wtorek dnia 24 maja rb., o godz. 18 w lokalu ZOR-u ul. Orzeszkowej 11a, odbędzie się odczyt p. dr Wielhorskiego, dyrektora Instytutu Badań Europy Wschodniej. Temat: „Stosunek Litwy do Polski w konstelacji europejskiej”. Wstęp wolny, goście mile widziani.

3) „Polski Czerwony Krzyż chroni, ratuje. Zapisz się na członka Polskiego Czerwonego Krzyża”.

„Żydowska spekulacja” pozbawiła Niemcy cebuli

BERLIN, 20. 5. Tel. wł. Od wielu tygodni na całym obszarze Niemiec odczuwa się zupełny brak cebuli. W związku z tym wszystkie pisma podały z rozkazu Goeringa na stępujący komunikat:

„Brak cebuli spowodowała żydowska spekulacja. Ponieważ Niemcy muszą na razie sprowadzać z zagranicy znaczną ilość cebuli Żydzi, ażeby podkopać ustrój hitlerowski wykupili ci-

chaczem wszystką cebulę i podnieśli jej cenę czterokrotnie.

Niemcy muszą wstrzymać się od kupowania importowanej cebuli do nowych zbiorów. Ostatki z zeszłego roku zostały skierowane wyłącznie do szpitali i do fabryk konserwownych”.

Poza tym gazety zwracają się do wszystkich gospodyń, ażeby zamięliły „żydowską cebulę” na ucziwe aryjskie pory”.

Czytelnicy nasi prawdopodobnie przypuszczają, że ta notatka przez omyłkę tylko została umieszczona na tym miejscu a nie w „Zarciu na stronie”. Bynajmniej, „Polonia” wczorajsza podaje ją na pierwszej stronie jako telefon własny, a my tyl-

ko przedrukujemy, gdyż zadziwia nas ten olbrzymi popyt na cebulę w aryjsko-hitlerowsko-rasistowskich Niemczech.

Ze też tam o niedostatecznej podaży „krajowej cebuli” w ogóle pisać można.

Przy artretyzmie i ischiasie

jak również przy schorzeniach reumatycznych, kuracja termiczna jest specjalnie skuteczna, jeśli pacjent zażywa kąpiel bezpośrednią w źródle leczniczym. Ten rzadko dostępny rodzaj kąpeli umożliwiła uzdrowisko

Trenczyńskie Cieplice

Informacje i prospekty: Czeskosłowackie Biuro Informacyjne, Warszawa, Aleje Jerozolimskie 17, telefon 9-30-91

Kronika tygodniowa

Kopciuszek Nr 1

Życie nasze, życie kraju, który z objęć feodalizmu rzuci się wprost w objęcia wieku XX, wieku hydro elektrowni, chłodni, awionetek i „setek” pełne jest jeszcze nieuprzątniętych resztek starego życia. Do takich należy kopciuszek Nr 1 zaniedbany week end.

W czasach, kiedy miasta nasze były tylko de nomine miastami, wycieczek letni nie miał wielkiego znaczenia. Ale miasta rosły, życie się komplikuje, staje się coraz bardziej wyczerpujące i zagadnienie wypoczynku niedzielnego w lesie, czy nad jeziorem jest już problemem b. ważnym.

Zapytałem pewnego zamożnego kupca, czy często jeździ latem bodaj do Werek? Roześmiał się. „Niedziela to przecież mój najlepszy targ”. To samo powiedział mi jego brat w małym miasteczku.

O dwa kroki od lasu, jest przykuta, jak niewolnik do sklepu. Zapytałem urzędnika. Machnął

rozpaczliwie ręką. Jak nie wieczorów ki, to zebrania społeczne, sesje, konferencje, wyjazdy!

O subiekcie, kelnerach, kelnerkach, robotnikach, nawet mówić nie warto. Dzienniki wychodzą również w poniedziałki. Aktoży wogóle widzą zieloną trawkę jedynie na dekoracjach.

Może przynajmniej chociaż wyżsi urzędnicy, ta elita, te 10 tysięcy ma week end?

Ale gdzie tam? A akademie, a uczelnie, a przyjazdy, a wyjazdy służbowe?!

Polska, kraj stary, wspaniałej cywilizacji wsi, kraj alei lipowej, żyje obecnie całkowicie bez przyrody, obywa się bez niej, gardzi nią. Dąb Baulbis został z powodzeniem zastąpiony przez czystą na dole, a cizniano na górze. W żadnej z dziedzin naszego życia społeczeństwo nie jest tak skonolidowane, jak w dziedzinie sabota wania week endu.

A jednocześnie wszędzie unosi się

NA WIDOWNI

NIEPOROZUMIENIA W KLUBIE DEMOKRATYCZNYM.

Na terenie Klubu Demokratycznego zarysowują się coraz głębsze nieporozumienia na tle taktyki i polityki Klubu. W związku z tym w najbliższym czasie ma wystąpić szereg działaczy z tego ugrupowania o ile nie porozumienia te nie zostaną w międzyczasie zlikwidowane nad czym gorliwie pracuje prof. Mieczysław Michałowicz i plk. January Grzędziński.

„FALANGA” A NARODOWI SOCJALIŚCI.

W ostatnich dniach odbyły się rozmowy między grupą ONR „Falanga” a partią narodowych socjalistów p. Grally.

Rozmowy te miały na celu ustalenie warunków współpracy ewentualnie fuzji między tymi organizacjami.

Wynik konferencji jest jednak ujemny i w rezultacie pertraktacje zostały zerwane. Głównym tego powodem była odmowa narodowych - socjalistów uznania autorytetu „wodza” p. Bolesława Plaseckiego.

W obawie przed dwójką?

Wzmocnij organizm Swojego dziecka, a pomożesz mu w nauce. Daj Twemu dziecku codziennie Ovomaltinę Dra Wandera.

Ovomaltine pomaga naturze

Z grupy ONR „Falanga” wystąpiło dwóch wybitnych działaczy z Podlasia Zbigniew Jański i Stanisław Grądzki. Wystąpienie tych dwóch wybitnych działaczy jest dla „Falangi” wielką porażką na terenie Podlasia, gdzie ruch tamt. ONR był dość silny.

SPRAWA „SZLAKIEM ZARZEWIA”.

Na dzień 27 bm. został zwołany zarząd główny stow. b. uczestników ruchu niepodległościowego „Zarzewie”. Dyskutowaną ma być sprawa własnego wydawnictwa „Zarzewia” wana przez skupienie katowickie, p. t. „Szlakiem Zarzewia”.

DELEGACJE ZZZ NA ŚWĘCIE LUDOWYM.

W uroczystościach Święta Ludowego w dniu 5 czerwca poza oficjalnymi delegacjami PPS i Str. Pracy wezmą też udział delegacje Związku Zawodowców i Młodzieży Syndykalistycznej, która współpracuje ideowo z tymi Związkami.

KPT. JAN SELNAM NA CZELE CHŁOPSKIEJ STRAŻY PORZĄDKOWEJ.

Na czele referatu Chłopskiej Straży Porządkowej Str. Ludowego ma stanąć kpt. Jan Selnam, który w związku z tym ma się pisać do Warszawy celem sprawnejzego kierownictwa tym wydziałem.

POKOJE

TANIE. CZYSTE I CICHE
W HOTELU ROYAL

Warszawa Chmielna 31
Dla pp. czytelników „Kurjera Wileńskiego”
15% rabatu

Cicho sza Nie umiemy iść

Mamy już organizatora aprowizacji i będzimy mieli w niedługim czasie ustawy aprowizacyjne. Temu wszystkiemu trzeba przyklasnąć. Mało ludzi w Polsce zdaje sobie sprawę, że aprowizacja która u nas należy wyłącznie do kucharki i młodziej, na całym świecie jest kierowana zgóry. Podczas jednego z kryzysów rolniczych rząd francuski zarządził podawanie sera w restauracjach, Argentynczycy podawanie masła itd. Niemcy wprowadzili niedawno zmniejszenie ilości mięsa, hegemonię soków owocowych nad piwem itd. U nas wprowadzono w swoim czasie rozszerzenie spożycia baraniny ect.

Polska, posiadając jedną z najlepszych kuchni na świecie, dla elity, posiada jedną z najgorszych dla szerszej publiczności. Nasz robotnik kupuje drogą i niezdrową kiełbasę, a: gardzi jarzynami. Nasza wieś wymaga również propagandy jarzynowej. Ryby nawet pomimo heroicznej propagandy swoich przyjacielów są wciąż jeszcze luksusem. Barbarzyńca białokółniczykowy kupuje wodę za złotówkę, ale 30 groszy na pomarańczę uważa za wydatek zbyt niski. Zresztą owoce, jakkolwiek znacznie staniały, są też jeszcze za drogie. Fabrykacja tanich soków i konserw jest dopiero w pieluszkach. Ryby morskie, na całym świecie najtańsze jadlo demokracji, u nas nie dotarły jeszcze do sfer urzędniczych.

Zapytajmy młodą gospozię jak ma znać czenie chłodnia, a spieczę raka i nic nie powie. Ogromna część polskiego budżetu warstw pracujących marznąje się dzięki bezładowi w dziedzinie aprowizacji.

Poprawić ten stan rzeczy może nie tylko ustawa, ale i propaganda. Kierowany żółdkiem do dobrobytu szerokich mas. Żołądek w stanie anarchii może zniszczyć państwo i nawet b. zasobne. Nasze organizacje społeczne będą miały zapewne niedługo nowe, wdzięczne zadanie do spełnienia.

N. N. N.

Niezbędna jest również reorganizacja ruchu podmiejskiego. Ilość środków przewozowych w ruchu podmiejskim jest u nas za szczupłą, a ceny mało dostępne dla szerszych mas. Elitarny jakak zruca cię na masowe środki przewozu, pakowne statki, obliczone na tysiące osób.

Społeczeństwo nasze szezyc się z tego, że wiele pracuje. Nie sztuka wiele pracować, sztuka pracować z sensem. Zachód pracuje znacznie mniej, zato rezultaty są znacznie lepsze. Ale poco tam szukać obcych bogów? Już ra Śląsku, na Pomorzu i w Poznaniu, niedziela jest rzeczą świętą. W Krakowie każdy robotnicarz bierze pod pachę dzieciorę i smali do Krzeszowic, czy Ojcowca.

Wilno ma jeszcze nieco lepsze warunki letnicze w samym mieście. Cóż z tego. Mrowisko ludzkie rośnie, a zło przyzwyczajenia zostają. Niedalekie 300-stoletnie Wilno powinno zacząć żyć życiem całego świata. A wówczas będzie napewno mniej pesymizm, więcej pogody i słońca. Polska musi wrócić tam skąd wyszła. Na wieś! Chociażby tylko na niedzielę i święta.

Kazimierz Leczycki.

Od stilusa do stilografu

Historia pióra do pisania

Zgon jednego z najpopularniejszych wynalazców własnego systemu tzw. wiecznych piór, Johna Watermana, nasuwa szereg uwag o piórze do pisania, które w dziejach postępu ludzkości przeszło olbrzymią ewolucję, od najprymitywniejszego go patyczka aż do skomplikowanego „stylografu”, jak nazywają Francuzi wieczne pióro.

W starożytności pióro do pisania zastępowano bądź rylcem z drzewa, bądź z metalu, np. z brązu czy miedzi. Na reliefach z Sakkary, datujących się sprzed 2500 lat przed Chr., wyobrażony jest pisarz, trzymający w jednej ręce tabliczkę a w drugiej rylce. W wykopaliskach z epoki mykeńskiej znaleziono tabliczki oliwiane i rylce żelazne. W państwach starożytnego wschodu, jak np. w Asyrii również używano tych samych przyrządów do pisania. Najbardziej jednak rozpowszechnione były tabliczki woskowe (tabulae) i rylce (stilus) w Grecji i Rzymie.

Oczywiście ewolucja przyrządów do pisania była ściśle uzależniona od materiału, na którym się pisało. Jeżeli więc to były gliniane tabliczki fenickie czy asyryjskie, używano do nich twardego kawałka drzewa o zaokrąglonym końcu. Tabliczki metalowe wymagały twardego rylca; za to w niektórych krajach, gdzie kultura stała wyżej, jak np. w Egipcie, gdzie pewien rodzaj atramentu był znany już bardzo dawno, robiono pióro z trzciny (calamus) i pisano na preparowanym specjalnie papyrusie czyli produkcie chemicznej przeróbki pewnego gatunku trzciny. Niektóre plemiona południowej Azji, np. na Sumatrze, Jawie i szeregu innych wysp, piszą na liściu pewnego gatunku palmy przy pomocy ostrego noża. W Indiach około 9 wieku po Chr. używano również ryłca w kształcie noża, którym pisano na liściach.

Przybory piśmienne zmieniły radykalnie swój wygląd w momencie, kiedy znakomity Tsai-Lun, jeden z mandarynów „Państwa Środka” wymalował prototyp dzisiejszego papieru. Od tej pory, tj. od II wieku przed Chr. papier rozpowszechnił się bardzo w Chinach, Korei i Japonii i za miast ostrych ryłców zaczęto używać miękiego pędzela i tuszu, sztucznie otrzymywanego z pewnego gatunku mątwy morskiej, hodowanej przez Japończyków i Chińczyków. Użycie pióra w tych krajach jest zresztą nieznaną. Zarówno w Chinach jak i w Japonii pisze się wyłącznie pędzelm.

Arabowie używali piór, sporządzonych z trzciny, zaokrąglonej na końcu. Później jednak okazało się, że lepiej będzie trzcinę zastąpić metalowym ostrzem, a z trzciny sporządzić jedynie osadkę, którą zdołano stylowo kunsztownymi rysunkami. Podobnie rzecz się miała i w Persji, skąd pochodzi szereg pięknych okazów piór, artystycznie zdobionych rysunkami, a czasem i nawet drogimi kamieniami. Miedziane i brązowe pióra znane były w Rzymie około I w. po Chr. Przywędrowały prawdopodobnie z Egiptu.

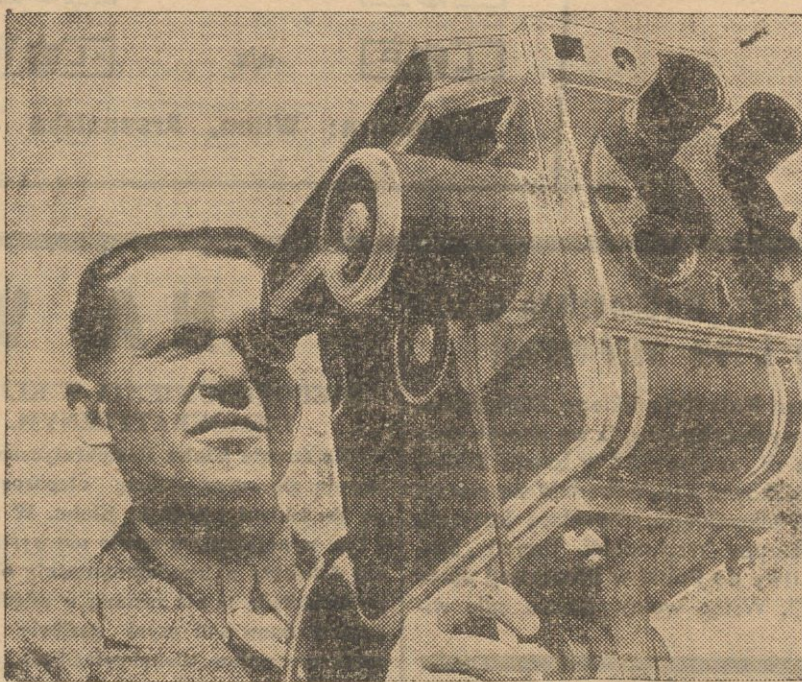
W epoce humanizmu używane było powszechnie pióro ptasie, używane jeszcze gdzieś po klasztorach, przez zakonników znanych ze swej biegłości w rysowaniu wnieć i delikatnych szkiców. W epoce Ludwika XIV znów powróciło na widownię pióro ptasie, przy

czym największymi dostawcami tych przyborów do pisania były gęsi. Znany był wtedy zwyczaj obdarowywania się piórami do pisania, zwłaszcza, że przesyłano sobie pióra kaczki, orła, czy kruka, a to miało swoją wymowę...

Pierwsze pióra metalowe ukazały się w Anglii w roku 1780; pochodziły one z fabryki Harrisona w Birmingham, Harrison wykonał pierwsze pióro dla znanego chemika Priestley'a z Handsworth. Pióro to znajduje się obecnie w muzeum miejskim w Birmingham. W 1808 roku Bryan Donkin otrzymał patent angielski na fabrykację piór stalowych, które w przekroju miały kształt cylindryczny, w przeciwieństwie do kańcistego profilu piór Harrisona. Udoskonalił pióra James Perry, a pierwszą mechaniczną fabrykę piór założył w r. 1822 John Mitchell.

M. O.

Wkrótce będziemy na wycieczkach zdjęmowali... szum lasu

Pewna fabryka niemiecka wypuściła na rynek w tych dniach pierwsze na świecie amatorskie aparaty filmowe foto- i fono-graficzne. Taki właśnie aparat widzimy na zdjęciu. Zaczekajmy, aż jeszcze bardziej zmaleją jego rozmiary a wówczas będziemy „zdjęmowali” na wycieczkach nie tylko widoki i osoby w ruchu, lecz również... szum lasu, głosy śpiewów itp.

Profesorowie pomocnikami wywiadu w ZSRR

Pał donosi z Moskwy: Uczestnicy I Wszzechzwiązkowej Narady w sprawie wyższego szkolnictwa zwrócili się do Stałina z otwartym listem holdowniczym. Profesorowie sowieccy przyrzekają Stałinowi, że będą pomagali wywiadowi sowietkiemu, na którego czele stoi wierny „leniniec stalinowski” komisarz spraw wewnętrznych Jeżow, by oczyścić całkowicie wyższe szkolnictwo z resztek „trockistowsko-bucharinowskich” i wszelkiej innej „zgnilizny kontrewolucyjnej”.

Ostatni szczerp koczowniczych Indian osiedlił się

Z Kanady donoszą: W prowincji Alberta doszło do porozumienia między przedstawicielami departamentu dla spraw indiańskich Kanady, a ostatnim, stale wędrującym szczepem Indian Kanady. Członkowie zgodzili się osiedlić na danym im rezerwacie i przyjąć kwotę, przyznaną każdemu czerwoniemu, osiedlającemu się na rezerwacie. Tak więc znikł na kontynencie półn. amerykańskim ostatni szczep koczowniczych Indian.

Kino zabija teatr we Francji

Pomimo pozorów, sytuacja teatru we Francji jest niemal katastrofalna. W sytuacji tej oczywiście dominującą rolę odgrywa położenie teatru na prowincji. Oto cyfry: w r. 1929 odbyły się w całej Francji 38.792 przedstawienia teatralne, w r. 1935 już tylko 25.588, a r. 1937 przynosi już tylko 21.710 przedstawień. Sprawa wpływów przedstawia się jeszcze gorzej, ponieważ nie tylko się zmniejszyły, ale również wartość franka jest znacznie mniejsza. W r. 1929 wpływy kasy we wszystkich teatrach wyniosły 346.471.545 fr., w r. 1935 już tylko 194.143.197 gr., a w roku ubiegłym niewiele ponad 140 milionów. Wpływy z kino-teatrów natomiast rosły z roku na rok. W r. 1932 wyniosły 957 mln., w r. 1936 osiągnęły 989 mln., a w r. 1937 przekroczyły miliard franków.

WILNO

I. Wilno w mowach Wielk. Marszałka II. Wilno w rzędzie stolic Rzeczypospolitej Polskiej
prace Wacł. Głzbert Studnickiego
wyd 1936 — do nabycia wszędzie

Wysokie odznaczenie dra Jana Baty

W dniu święta pracy w Jugosławii, odbyły się w Borowie, siedzibie tamtejszych zakładów firmy Bata, wielkie uroczystości, które zgromadziły około 25.000 uczestników. Uroczystości uświetnił przedstawiciel Regenta Pawła, minister oświaty Madaraczewicz przemówieniem, w którym podkreślił wielkie dzieło, którego jugosłowiańska Spółka Bata dokonała dla gospodarczego, społecznego i kulturalnego podniesienia jugosłowiańskiego ludu. W dowód uznania i docenienia tego dzieła i zasług dra J. A. Baty, minister udekorował obecnego tam p. Batę najwyższym jugosłowiańskim odznaczeniem, orderem Św. Sawy I klasy.

Telefanken buduje radiostacje w Persji

Postęp cywilizacji dociera również do dałkich krajów azjatyckich. Ostatnio między perskim Ministerstwem Poczty i Telegrafów a światową firmą „Telefunken - Gesellschaft” w Berlinie zawarta została umowa, na podstawie której Telefunken wybuduje w stolicy Persji w Teheranie krótkofalową stację radiową o mocy 30 Kw. z antenami kierunku wymi do Europy. Ze względu na specyficzne warunki klimatyczne i geograficzne inżynierowie Telefunken uznali wybudowanie stacji krótkofalowej na najbardziej właściwą. Tak samo buduje wspomnianą firmą trzy stacje w Grecji.

DRUSKIENIKI

101-y sezon **NAD NIEMNEM** 101-y sezon

SOLANKA DO PICIA

KĄPIELE SOLANKOWE
BOROWINOWE
KWASOWE
TLENOWE
PIANKOWE

ELEKTRO- i WODOLECZNICTWO.
INHALATORIUM.
IRYGACJE i PŁUKANIA JELIT.

ZAKŁAD LECZNICZEGO STOSOWANIA SŁONCA,
POWIETRZA I RUCHU. KĄPIELE KASKADOWE.
PIĘKNIE POŁOŻONA STACJA KLIMATYCZNA.

Sezon trwa od 15 maja do 1 października.

Informacje: Dyrekcja Zakładu i Komisja Zdrojowa w Druskienikach, Związek Uzdrawisk Polskich w Warszawie oraz wszystkie placówki „Orbisu” w kraju i za granicą

ŻART NA STRONIE

Przedwyczasowe

Kiedy już z kleistego pąkowania zielone wywiną się liście, kiedy nad łanami młodego żyta pod niebios błękitem zadzwieczy radosna pieśń skowronka — wtedy naczelnikom nie chce się pracować, patrzą tęsknie przez okna swoich kancelaryj na ozłocony słońcem ten świat...

— Panie kochany, urlopik by się przy dał — jęczą przy sufym obiedzie.

— Żeby prędzej już urlop! — stękają podczas kolacji.

W tydzień po naczelnikach (hierarchia musi być!) zaczynają marzyć o urlopie pomniejsi urzędnicy. Potem — asystentki. W dwa tygodnie po nich — dumający niżsi funkcjonariusze.

Powoli, powoli, a tęsknota do wywczasów opanowuje wszystkich. W początkach czerwca ludzie chociaż już porażeni myślą o wyjeździe, ogarnięci czadem rozkieżnanej wyobraźni.

„WEEK-ENDY NIEDZIELNE”

Przedsmak wywczasów dają niedzielne wycieczki poza miasto, ongiś majówka mi zwane (prawdopodobnie dlatego, że przeważnie odbywały się w czerwcu), a z postępowaniem i angielszczyzny — „weekendami”...

Na dworcu tłocznie i gwarnie. Spotykamy profesora filologii klasycznej. W stroju tałernika, z zawieszoną ciałem pagą w ręce, z wyładowanym jak Gałuch nasz kochany plecakiem — wybiera się do odległej o osiem kilometrów od Wilna Nowej—Wilejki.

Tam w pierwszej napotkanej garkuchni przesiadzi do wieczora nad fascynującą lekturą gazetową.

Skoroz już mowa o profesorach, nie zapomnijmy o ich zapominalstwie i rozłargnieniu.

Pewien profesor, postanowiwszy wybrać się za miasto, cały dzień niedzielny spędził na dworcu, skrobąc się w tyś głową z pragnieniem przypomnienia sobie, czego też przyszedł na dworzec i co to jest właściwie dworzec z punktu widzenia prawa przedmiotowego...

W poczekalni stoi red. Kazimierz Leńczycki. Porłki ma wyduęte w baloniki. Trzyma ręce w kieszeniach, na twarzy wyraz głębokiego skupienia.

— Oho! — myślę — trzeba go natychmiast chytrze wyminąć, wszystko wskazuje bowiem na to, że czyha na kogokolwiek ze znajomych, żeby móc parę godzin podyskutować o jednym z milionowego zapasu swoich projektów... Jeśliby to było w mojej mocy, nastaliby na niego panią Helenę Romer-Ochenkowską... Zobaczylibyśmy kto kogo jednak przetrzymałby! Za miastem — cudownie... Małka-przyroda, łono natury, szmer rzeczek i strumyków, zielone zbiegowiska zagajów, klimy wzorzyste łąk...

NASZ OBOWIĄZEK.

Naszim obowiązkiem jest podczas wycieczki: złamanie przynajmniej kilku młodych brzołek, zapaskudzenie owych kilimów wzorzystych łąk niedopałkami, gazetami, skorupkami od jajek, zniszczenie w zagaju kilku gniazd ptasich (rozczułając się, że „kuźda ptaszeczka ma swój domek, a my, Stasiu, kiedyż z tobą szlub weźmiemy?”), zanieczyszczenie dna strumyka blaszanymi pudełkami od konserw., wreszcie wypowiedzenie kilku komplementów obłoczkom i żonie pana mecenasa oraz wygłoszenie przed powrotem do miasta dłuższej tyrady na temat naszego ukochania przyrody!!!

WIOSNA MIEJSKA.

Wiosna miejska jest zawsze anemicz-

MATERIAŁY DO „ŻARTU NA STRONIE” NALEŻY NADSYLAĆ NA ADRES REDAKCJI „KURIERA WILEŃSKIEGO” DLA ANATOLA MIKUŁKI.

niejsza od swojej wiejskiej siostry, cierpi na brak witamin zieleni, błednicę, brak dostępu powietrza i dymy fabryk.

Wiosna wileńska także ustępuje wiejskiej konkurencji. Choruje wciąż na rozmaite reperacje ulic i chodników, ankiety, na niszczenie skwerów, na obcinanie młodych lip.

Nie przeszkadza to jednak zaciągającym się tłumnie pod wszędobylskie szfandy Amora.

Pluska, parska rzeczka Wileńska, księżyc błędzi srebrem światła między drzewami ogrodu po-Bernardyńskiego, a na ławeczkach aż tłoczno od tych, którzy poczuli, że ich serca „biją zgodnie jak dzwon na jeden ton” jak to wzruszająco wyraził jeden z Włostów, zdaje się, że Goldberg.

A TYMCZASEM...

A tymczasem — tęskniąc do urlopowych przygód i wyjazdów — ułatwiamy sobie to oczekiwanie we własnym zakresie i podług własnych możliwości.

Imitujemy tu, w mieście, wieś sielską, pensjonaty ciche, Busko, Otwock, dworki podczasowe...

Żonaci z powdzeniem mogą kąpać się w potokach... słów swoich połowic, kawalerowie — swoich wybrank.

Najłatwiejszy sposób rządzenia eraztu letniska: balia z wodą zastępuje dzieki płynącej strumyk; stękania dzieci o powroty beczącej trzody o wieczornej porze z pastwiska; wachlowanie się trzepaczka do dywanów — cień gestych drzew; płyta pafonowa z polką „Pszczółka” w wykonaniu orkiestry wiejskiej Morika Kujawiaka — zastąpi w ogóle cały folklor.

Znam jeszcze „literacką” imitację wsi: amator wyzwołonego z murów miejskich powietrza otacza się odpowiednimi to-mami lektury. Z nagrodzonej powieści o wsi polskiej, pióra Jalu Kurka, czyta fragmenty, opiewające rozkukane w sierpniu kukulki (każdy szczeniaku wie, że kukulki nie mają nic do gadania w sierpniu); ze Stanisława Piętaka można wyławiać dzieje naszych krów i głupich, jakichś bez nadziejnych psów, które z zapamiętałością lubią... gryźć powietrze; aspekty zaś socjologiczne w dowolnych ilościach znajdziemy w „Pamiętnikach chłopów”.

Pozatem: wciąż wertujemy ogłoszenia gazetowe, kalkulujemy z olówkiem w ręku, studujemy geografii Polski, montujemy kajaki i dobrą dla wypraw koniunkturę finansową, unikamy ukazujących się na ten temat artykułów w prasie. Jeśli przeczytaliśmy ten — to niech to będzie głęboką nauką na przyszłość, że nie wszystko dobre, co pod ładnym tytułem!!!

J. Huszcza.

ZAPRACOWANE

— Skąd masz ten piękny kostium letni?

— Zapracowałam nań.

— ?

— Tak, oduczyłam mego męża od palenia papierosów!

OCHOCZY.

— Może panna Marianna pozwoli na hustawkę. Ja sam pannę machnę w górę!...

— Chodźmy lepiej na karuzelę, bo... nie jestem ubrana do hustawki.

ZŁOŚLIWOŚĆ.

W pewnej renomowanej jadłodajni wileńskiej, przy wejściu umieszczono tabliczkę z napisem.

„Psów wprowadzać nie wolno”.

Jakiś złośliwy jegomość podpisał pod tym zakazem:

„Towarzystwo opieki nad zwierzętami”.

Bezsprzecznie najdoskonalsze przenośne maszyny do pisania

MAŁE REMINGTONY

zastąpić mogą duże maszyny

4 różne modele

DOGODNE WARUNKI NABYCIA

Tow. BLOCK-BRUN

Sp. Akc.

Oddział w Wilnie

ul. Mickiewicz 31, tel. 3-75

RABKA

ZDROJOWISKO GÓRSKIE

Miejscowość lecznicza i wypoczynkowa. — Idealny wypoczynek — Sporty

Wskazania lecznicze: Dla dorosłych w cierpieniach artretycznych, reumatycznych, kobiecych, dróg oddechowych, miażdżycy, w stanach wyczerpania.

Dla dzieci w chorobach gruźliczych, błon śluzowych i surowiczych, w skazach wysiękowych i limfatycznych. — Sezon od 1 maja.

Informacje i prospekty: Komisja Zdrojowa w Rabce i Związek Uzdrawisk Polskich Warszawa, Boduena 2, tel. 530-38.

Najstarsze i najbardziej poczytne pismo polskie w Litwie

TYGODNIK

CHATA RODZINNA

(16 rok wydawnictwa)

Adres: Kaunas, Ožeškienės g-vė 12.

Najlepsze źródło informacji i miejsce dla ogłoszeń.

Prenumerata — do końca roku 5 zł. z przesyłką pocztową.

Numery okazowe na żądanie gratis.

Piszą do nas...

Jeszcze o zakonie albertynów

Dwa lata temu pisałem o potrzebie sprowadzenia braci albertynów do Wilna, jako fachowców do spraw nędzarzy i wykolejeńców. Właśnie wtedy, gdy inwazyjni obywateli dom noclegowy przy ul. Połockiej 4 — pisałem o tym w „Kurjerze Wileńskim”, podkreślając, jak bardzo mocno i fachowo musi być ujęta w naszym mieście sprawa ludzi bezdomnych i byłych więźniów. Dziś ta sprawa staje się jeszcze bardziej aktualna — czasy są coraz mniej spokojne. Dwa lata temu od powiedziano mi — wprawdzie pośrednio, że Wilno jest zbyt ubogie, by wystawić dom noclegowy według wszelkich wymagań higieny. A jednak jak widzimy, Wilno znalazło fundusze na inwestycje różne, na rekonstrukcje starych gmachów, bardzo kosztowne, na pomniki i projekowane są różne inne kosztowne i piękne zmiany w naszym mieście, chociaż może by lepiej było to wszystko odłożyć do spokojniejszych czasów.

Dla nas dziś straszne są te spelunki, te meliny, które namnożyły się wskutek właśnie braku opieki nad ludźmi bezdomnymi, racjonalnej opieki. Chodzi mi tu o dorosłych, których mamy tysiące, a frekwencja w domu noclegowym przy ul. Połockiej 4 dziwnie zmalała po objęciu tego przytuliska przez inwalidów. Stwierdzają to oni sami, a także zarządy więzień, podkreślając, że do noclegowego domu przy Połockiej 4 wprost iść nie chcą. Trzeba by zbadać, co jest tego przyczyną.

Dom noclegowy przy Żydowskiej 10 jako taki istnieje, chociaż z trudnością przychodzi tę egzystencję podtrzymywać. Tajemnicą i tu i tam tych trudności jest brak fachowości — jest to sprawa jedna z najtrudniejszych, czasem przechodząca siłą przeciętnej człowieka. A jednak te meliny, te spelunki, a nawet obce domy noclegowe mogą się stać zarzewiem ruchów społecznych przy najmniejszym nawet zażargu z sąsiadami na granicy — to są gazy trujące, które rozjeżdżą się po całej Wileńszczyźnie, po całej Polsce.

Albertyni żądali własnego domu, ale ich praca zapewnia szybki rozwój, zapewnią, że w ciągu krótkiego czasu dom noclegowy zmieni się w domy z warsztatami. Tylko trzeba na te ciężkie czasy zrezygnować ze wszelkich luksusów, przecie strasznie nas kosztują wszelkie pogotowia, utrzymanie specjalnych urzędników administracyjnych do likwidowania i do zorowania mnożących się melin i spelunek.

Inicjatywa prywatna przy największych, niepomiernych wysiłkach jest kroplą w morzu i obejmuje tylko w najlepszym razie niewielką część działwy i młodzieży — dom przy ul. Strycharskiej p. dr. Ady Wysłouchowej i jej kolonie letnie w Marciniukach (dawniej posiadłość płk. Marcina Woyczyńskiego), a także praca p. Jadwigi Brensztejnowej — wyglądają jak kwiaty egzotyczne w porównaniu z tym zasrającym morzem nędzy ludzi bezdomnych, którzy wychodzą z więzień i tułają się na przedmieściach bez śladu nad głową w jakichś norach.

U nas zawsze jest wysiłek jednostronny, nie poparty drugim zamierzeniem. —

Gdyby w sprawie sprowadzenia albertynów włożono tyle energii i dobrej woli, ile się jej wkłada w więzienia nasze — robota szłaby dobrze.

Tam przez rozumne rozplanowanie dnia, przez naukę fachów, przez ogólno kształcącą szkołę, prowadzoną dziś przez fachowców nauczycieli, wykształconych w więziennictwie z roku na rok podnosi się poziom długoterminowych więźniów a i skazani za krótko z niejednego skorzystają, chociaż praca wśród więźniów jest chyba jedną z najtrudniejszych. Dużo się robi.

Otóż zarząd więzienia tego szarego człowieka, który zbłądził na straszne manowce w swej wędrówce zetknął z najwybitniejszymi ludźmi. Wiele lat pracuje w więzieniach jako wykładowca pan prof. St. Kościalkowski, a od kilku miesięcy X. prof. Walerian Meyszłowicz.

Trzeba spojrzeć w te bardzo ponure oczy więźnia, świeżo przybytego, by zrozumieć, czym jest dla niego zetknięcie się z takimi ludźmi, jak pan prof. Kościalkowski lub X. prof. Walerian Meyszłowicz.

Ciekawą rzeczą jest przejrzenie spisu prelekcji p. prof. Kościalkowskiego. Prof. Kościalkowski mówi im o wszystkim: pogadanki podróżnicze, przyrodnicze, agromiczne, coś z techniki, o hodowli drobiu i wszystko to ujęte w formie jakiejś cudownej bajki-prawdy, która uczy żyć.

Ks. prof. Meyszłowicz ma inne podejście — jest niezrównanym psychologiem w obcowaniu z tym dziwnym audytorium i wszystko potrafi powiedzieć tak ciekawie i popularnie, że słuchają go mi-

mo woli z rosnącą uwagą. Ma przy tym w swych prelekcjach jakiś nakaz, brzmący wprost komendą.

Tacy ludzie, jak prof. Kościalkowski i ks. prof. Meyszłowicz oceniają całą doniosłość pomocy właśnie tym wydziedziczonym z życia. Ale ogół tego nie rozumie. Nie rozumie nawoływania prof. Kościalkowskiego do sprowadzenia braci albertynów i boi się kosztów. Za to stawiamy pomniki, rekonstruujemy pałace — pięknie! ale czy nie za wcześnie?

Brat Albert, Adam Chmielowski, którego w naszym Wilnie zna wielu znakomych uczonych i artystów, był wybitnym malarzem i architektem, ale krótko tworzył dzieła sztuki. Całego siebie oddał pracy społecznej — przede wszystkim budował domy noclegowe i warsztaty na długo przed wielką wojną i tym swym budowaniem przyczynił się do wstrzymania zżewu Polski komunizmem i czasach powojennych. Był to duch pokrewny naszemu Wielkiemu Budownicznemu — kochał go i znał Brat Albert.

Domy noclegowe i warsztaty powinny powstać jak najrychlej, by uchronić nas od gazów trujących komunizmu, który może ruszyć od wschodu. Domy te muszą prowadzić albertyni, bo są fachowcami. Nie czas na próby i partactwo. I jeszcze raz powtarzam, że nie chodzi tu o luksus, sami bezrobotni za niewielkie wynagrodzenie pomogą postawić te domy, byle było mądre i dzielne kierownictwo. I wszystkie domy te winny być imienia Józefa Piłsudskiego — przecie ma my tu Jego serce.

Wacława Walicka.

Narciarstwo godne podziwu

SWIATOWY REKORD PRĘDSY
OMEGA

ZEGARKI

OMEGA

ZE STALI • DIAMENTA • NA CAŁE ŻYCIE!

Cena zł. 89.

Poznajmy piękno ziem wschodnich! Zabytki w pow. oszmiańskim

Oszmiańszczyzna obfituje w ciekawe pod względem archeologicznym i zabytkowym miejscowości. Na długiej przestrzeni ciągną się pasma starych kurhanów, które, według opinii wybitnego znawcy czasów prehistorycznych prof. Szymańskiego, pochodzą z IV wieku.

W latach 1934 — 1935 ekspedycja archeologiczna rozkopała kilka kurhanów i znalazła tam przedmioty, świadczące, że już w okresie wielkiej wędrówki ludów Oszmiańszczyzna była zamieszkiwana lub też przez nią odbywała się wędrówka.

Wskopaliska z kurhanów przy rzece Łosza stwierdzają, że tereny te były zamieszkiwane przez prehistoryczne szczepy, oraz świadczą, że szczepy te żyły jeszcze w epoce brązu. Kurhany przyłozzańskie, zaczynające się od terenów maj. Łosza i ciągnące się na teren gm. sołskiej, stanowią mogilni-

teńskiego. Z kurhanów tych wyrywane są przez okoliczną ludność rozmaite przedmioty, jak: formy do wyrabiania paciorków z gliny białej niepalonej, sierpy brązowe i inne przedmioty. Część tych eksponatów znajduje się w muzeum gimnazjum w Oszmianie oraz u właściciela folw. Jezulino Hutorowicza, częściowo zaś znajduje się u osób, które je znalazły. Dużo takich przedmiotów za bytkowych ginie, gdyż kurhany te są bez opieki.

Bardzo ciekawe grodzisko znajduje się przy folw. Mazuryski. Grodzisko to znajduje się w lesie i przedstawia się w kształcie góry, której jedna ściana opada stromo w dół. Skarpa z tej strony jest umocowana dużymi kamieniami, obecnie wrosniętymi do ziemi. Ludność nazywa grodzisko to „Skarbną”, gdyż według miejscowej legendy wojska „rumiancowskie” rozbite przez oddziały Kościuszki zakopały w tej górze skarbiec pułkowy. Polana nieopodal tej góry zwie się Skarbnicą.

Podobnych zapomnianych ementarzy i kurhanów i późniejszych mogił z okresu wojen szwedzkich, tatarskich i napoleońskich jest wiele porozrzucanych po całej ziemi oszmiańskiej.

Wiele miejscowości w Oszmiańszczyźnie według opowiadań miejscowej ludności wiąże się z okresem pogaństwa.

Około Mazuryskiej na brzegu wysychającej obecnie rzeki „Karwia” na obszernej polanie stoi wiaż, zwany „Gaba”, który liczy kilkadziesiąt lat, nieopodal rośnie inny wiaż o średnicy 1 i pół m. Polana w pobliżu tych drzew miała być miejscem modłów pogańskich.

Około wsi Pogiry rośnie dąb, patriarcha lasów oszmiańskich, mający ponad 2 m. średnicy. Środek pnia tego dębu spróchniał i tworzy otwór, jakby bramę, przez którą można swobodnie przejechać wierzchem. Legenda głosi, że również koło tego dębu odbywały się modły pogańskie.

Dokładnie znane są miejsca modłów pogańskich w pow. oszmiańskim w gminach: helszańskie, kucewickiej i krewskiej — pod nazwami: bałwaniszki, święta góra, góra Jo nazywa, Horodyszce itp. Miejsca te przedstawiają strasne wzniesienia.

Należy nadmienić, iż Oszmiańszczyzna została w 1040 roku.

Do potraw z młodych jarzyn
stosuje oszczędna Pani rosół z

MAGGI^{ego}

kostek bulionowych

Szpinak
1 kg szpinaku, 1 łyżka masła, 1 łyżka mąki,
1 MAGGIego kostka bulionowa,
1/4 litra wody, sól.

Szpinak opłukać, obrać z ogonków i gotować w wrzącej wodzie przez 5 minut. Następnie szpinak przecedzić i przepłukać kilkakrotnie zimną wodą. Zasmażkę z masła i mąki rozprowadzić bulionem z wrzącej wody i MAGGIego kostki bulionowej, dodać do szpinaku i chwilę dusić. Do smaku posolić.

Eksport w kwietniu wytworów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego z okręgu Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie

Grzyby. Wywieziono drobne przesyłki grzybów suszonych do Francji, Niemiec i Meksyku łącznie ca 860 kg (w m. marcu — 2255 kg).

Roślinne surowce lecznicze. Eksport ziół leczniczych wykazał przesetonowe osłabienie w związku z wstrzymaniem się nabywców od zakupów w oczekiwaniu na zioła z nowych zbiorów. W ciągu kwietnia wywieziono łącznie zaledwie ca 165000 kg różnych ziół do Anglii, Austrii, Belgii, Czechosłowacji, Niemiec i Węgier (w marcu 285000 kg).

Konie robocze. Wysłano około 490 szt. koni użytkowych do Anglii, Belgii, Danii, Holandii i Szwecji (w marcu — 546 szt.).

Trzoda chlewna. Z okręgu Izby wysłano do Niemiec ca 180 tys. kg trzody chlewnej żywej i bitej. Eksport dokonywał się w ramach kontyngentów płatniczych ustalonych umową gospodarczą polsko-niemiecką (w m. marcu 85 tys. kg).

Raki żywe. Przyznany kontyngent na kwiecień na wywóz raków żywych do Niemiec wynosił zł 7200, jednak ze względu na niesprzyjające warunki atmosferyczne (chłody), połowy raków były minimalne tak, że w rezultacie przyznany kontyngent został wykorzystany tylko częściowo.

Jaja. Wyeksportowano 5 półwagony jaj, w tym 4 do Anglii i 1 do Niemiec (w m. marcu 2 przesyłki).

Szczecina, sierść i włosie zwierzęce. Popyt na sierść zwierzęcą na rynkach zagranicznych nadal był bardzo ograniczony. W kwietniu wysłane były niewielkie transporty sierści (ca 8400 kg) do Anglii i Niemiec (w m. marcu ca 6460 kg).

Na odcinku eksportu szczeciny koniunktura nie uległa żadnym zmianom. Wywóz szczeciny w kwietniu wyniósł ca 700 kg i kierował się do Anglii (w marcu 1520 kg).

Skóry surowe. Mekożystny poziom cen

na rynkach zagranicznych nie pozwala na szerszy rozwój eksportu surowych skór cielęcych. W kwietniu wysłane były nadal nie wielkie tylko transporty skór (w przybliżeniu ca 10.000 szt.) via Ryga dla dalszego reeksportu (w marcu ca 7—8 szt.).

Skóry futrzane. Za pośrednictwem Wileńskich Aukcyj Futrzarskich wysłano do Niemiec w ramach przydzielonych kontyngentów płatniczych ca 380 szt. surowych skórek gronostajów (w marcu ca 2300 szt.), ca 2000 szt. sarnich, ca 556 szt. skórek żrebiczych (w marcu ca 830 szt.) i ca 900 szt. futrzanych skórek cielęcych. (W marcu ca 17.700 szt. zwierzęcych i ca 8.600 kg. skórek króliczych).

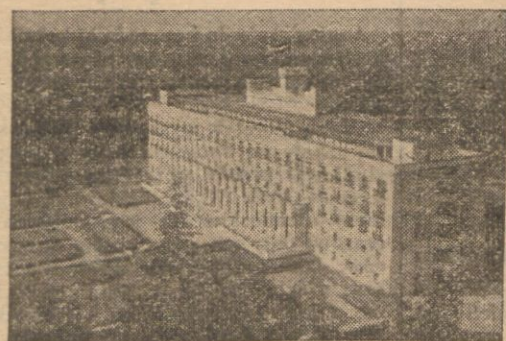
Bekawiczki skórzane. W kwietniu rękawicznicy wileńscy wysłali ostatnie przesyłki towaru zimowego do Unii Południowej Afryki, a poza tym drobne przesyłki towaru letniego do Anglii, Holandii, Szwajcarii i Szwecji. Ogółem wywieziono w miesiącu sprawozdawczym rękawiczek na sumę ca zł 77 tys. — (w marcu na zł. 127 tys.).

Obecnie są w toku pertraktacje o dostawę ciepłych rękawiczek do Anglii i letnich do Unii Południowej Afryki.

Ćwiczenia obrony przeciwgazowej w Szwecji

Młodzież szkół szwedzkich przechodzi obowiązkowe przeszkolenie w przygotowaniu do obrony przeciwgazowej. Na zdjęciu widzimy szwedzkich harcerzy w momencie zaznajamiania się z różnymi modelami masek gazowych.

Znany państwowy zakład kąpielowy

Kemer

LOTWA, 1838—1938.

Kąpiele wodno-siarczane i błotne siarko-jodowe o dużej sile działania.

Sezon przez cały rok.

Ulgę w cierpieniach reumatycznych, neuralgicznych (ischias); leczenie bezpłodności, chorób kobiecych, sercowych, żołądkowych, skórnych, nerkowych, anemii; przeciwdziałanie złej przemianie materii (otyłość, choroby chłonne). Lecznictwo aparatu.

choroba cukrowa) i t. d. jak również leczenie katarów górnych przewodów oddechowych, cierpień nerwowych i nadmiernego ciśnienia krwi. Inhalacje, Kuracja dietetyczna. Lecznictwo napej. Nowoczesne urządzenia i aparaty.

Biblioteka, czytelnia. Codziennie koncerty orkiestry symfonicznej i salonowej. Najrozmaitsze sporty. Piękny, duży park. Wspaniałe położenie. Idealne miejsce wypoczynku.

W najbardziej ruchliwych miesiącach sezonu (czerwiec, lipiec, sierpień) pokoje z całodziennym utrzymaniem: w luksusowym hotelu zakładowym już od 9.—15 dziennie, w pensjonatach prywatnych zaś od 4.—15.—

Pełna 4-tygodniowa kuracja wraz z opieką lekarską i taksą kuracyjną od 70.— do 110.— Ls. Wszystkie ceny w okresie przed i po głównych miesiącach sezonu około 15—25% niższe.

Po informację i prospektów zwracać się: Łotwa, Serawotu Iestade. Adres dla depesz: Hotkem, Kemer.

Wątroba jest filtrem dla krwi

Zanieczyszczona krew wskutek złego funkcjonowania wątroby może powodować szereg rozmaitych dolegliwości: bóle artretyczne, łamania w kościach, bóle głowy, wzdęcia, odbijania, bóle w wątrobie, niestrawność, brak apetytu, swędzenie skóry, skłonność do obstrukcji, plamy i wyrzuty na skórze, skłonność do tycia, młodości, język obłożony. Choroby złej przemiany materii niszczą organizm i przyspieszają starość. Racjonalna, zgodna z naturą kuracja jest nor-

mowanie czynności wątroby i nerek. Dwudziestoletnie doświadczenie wykazało, że w chorobach na tle złej przemiany materii, chronicznego zaparcia, kamieniach żółciowych, żółtacze, artretyzmie, ma zastosowanie „Cholekinaza” H. Niemojewskiego. Broszury bezpłatnie wysyła laboratorium fizjologiczno-chemiczne „Cholekinaza” H. Niemojewskiego, Warszawa, Nowy Świat 5 oraz apteki i sklepy apteczne.

HOTEL BRÜHL

Warszawa, ul. Fredry 12
Tel. Centr. 5-48-00

vis-a-vis Ogrodu Saskiego

Woda bieżąca zimna i ciepła.

— Centralne ogrzewanie. —

Telefon w każdym pokoju.

Hotel EUROPEJSKI w WILNIE

Pierwszorzędny — Ceny przystępne
Telefony w pokojach, Winda osobowa

KOLUMNA LITERACKA

pod redakcją Józefa Maślińskiego

Fantastyka i piekła poetyckie

Picasso radził malarzom zabawić się w wolnych chwilach kalejdoskopem. Geometryczny krajobraz, uformowany z kolorowych kół, trójkątów i kwadratów, radować miał spojrzenie i podniecać fantazję. Radość to była wartości pięciu franków — tyle kosztował kalejdoskop. Rytmiczne potrząsanie srebrną rurką murzyńskiego cudu przypomina usiłowanie naiwnych fantastyków, którzy stworzyć chcieli nową rzeczywistość z mechanicznego spłotu i deformacji starych widzeń. Dziecinne złudzenia — nie wystarczy, chcąc uwolnić się z ucisku rzeczywistości, przylepić dwie głowy ludziom, a mnożąc liczbę łap krokodyla nie powoła się do życia smoka.

Nie ma nic bardziej wstrętnego nad naturalistyczne bajki, ową naiwną komedię przebiegawców, wulgarny kulig, grany w rekwizytorni narodowego teatru. A jednak ta podrzędna fantastyka sprzed lat pięćdziesięciu w coraz nowe przebiera się maski, nie chce skończyć, odżywa pod nową formą, dziś bardziej może, niż kiedykolwiek żywota.

Formułę nowego widzenia świata, którą pierwsze wzory odsłonił Apollinaire, zastępować zaczyna klej i mechaniczny przerzut, wiersze i obrazy wszelkiej maści imitatorów przypominają bric à brac zrujnowanej antykwarium, wyrzucony na bruk uliczny. Odżywa pod różnymi postaciami infantylizm, przekleństwo każdej złej awangardy; przedmioty, pozbawione celu i użytku, grają na ostatniej, paryskiej wystawie surrealistów nową szopkę artystyczną. Łalki z wylupionymi oczyma, posęgi z fałszywie przyprawionymi głowami,

List z Warszawy

Co zgubiło...

Dnia 12 maja o godz. 20 w lokalu redakcyjnym „Przełomu” Kazimierz Hałaburda wygłosił odczyt p. t. „Dekadencja poetów folkfrontu”. W pokojach obwieszonych olbrzymimi emblematami mieczów ONR-u i znaków Falangi, pod portretem wodza Bolesława Piaseckiego patrzącym z góry, wśród dymu tytoniowego i gwaru rozmów koleżanek z perkaty mi noskami — rozmyślałem, musiałem rozmyślać o mijaniu, o przeszłości, a więc o tym wszystkim na co dzień co dzienne, bystry, jasny, porwisty, nie został wia miejsca. O kochane perkaty noski! Miałem wrażenie i wam to może też zawdzięczać, miałem wrażenie, że cofam się, że wracam, że przybieram kształt dawno przeżyty i że znów jak kiedyś jesteśmy na jednej z sal USB, w czasach tak zamierzających, tak dawnych, że już nigdy chyba nie wydadzą się bardziej dawnymi. O perkaty noski i Ty Kazimierzu Hałaburdo, demonicznie gorszy cięli niewinnych słuchaczek Almae Matris, mówco na akademickich wiecach — wy to sprawiliście, wasze to sprawiło wspomnienie, że poszedłem na ulicę Focha do lokalu „Przełomu” na odczyt pana Hałaburdy i że słuchałem uważnie kiwając melancholijnie głową.

Kazimierz Hałaburda postawił na początku swego odczytu tezę, że folkfront i to ujęty w znaczeniu szerszym lub węższym, gubi poetów, oddalając ich od życia (co rozumie przez życie, prelegent nie wyjaśnił) i narzucając im gotowe formy myślenia. Następnie Hałaburda zapowiedział, że swoją tezę będzie popierał przykładem jednego tylko poety, poety zmarowanego przez folkfront. O czym mroczne wieczorów w STO, więc jest jednak przeszłość, są zadrukowane arkusze, które później jakimś ludziom służy za pastwę. Kazimierz Hałaburda mówił o Teodorze Bujnickim. Przedstawił rozwój jego twórczości od początku aż po tomik wierszy „W poło wie drogi”, noszący datę 1938 r. Udawał, że świetnie zapowiadający się poeta, predystynowany dzięki talentowi do stworzenia rzeczy wielkich, ugrzązł na mieliznach lewego frzesu i przeżył stan wewnętrznej upadku. Wiersze czytane w czasie prelekcji przez młodego falangistę z opaską na ramieniu miały ilustrować te wywody.

Po odczycie rozwinęła się dyskusja. P. Wojciech Wasiutyński oświadczył, że być może zgubiło poetę Bujnickiego niezdeterminowane kulturalne i ciągle krążenie na granicy dwóch cywilizacji — wschodniej, rosyjskiej i zachodniej polskiej. Zaznaczył, że wiersze o rytuale masońskim (patrz „Patykiem po niebie”, nakład STO, Wilno 1930 (?)?) nie są bez głębszego znaczenia.

P. Grabski podkreślił, że brak utworom poety przeżyć religijnych, co przyczyniło się do klęski, gdyż poeta miał nieustalony stosunek do Boga. Poza tym, na tematy ogólniejsze zabierali głos pp. Łaszowski i Piotr Kiewicz. Hałaburda odpowiadał błyskawicznie biernie demonicznie, jak wtedy, dawno, w zamierzchłej epoce boju na USB...

Senior X.

mi, połamane maszyny do szycia i pisanie udekorowane poprutymi majtkami — oto współczesny rewanż zachodu za barbarzyńskie uwielbienie przez futurizm kręcących się śrubek. Ten niezorganizowany śmieciak różniamiennych przedmiotów i odpowiadający mu poetycki chaos, wyciąganych za włosy zestawień słownych, zachwycać może tylko znudzonych już osłupiać pompiarów, którym przejadła się po dziurki od nosa fizykalna pseudo-fantastyka fotografii elektronów o wolnej woli, pokazywanych z dumą przez szarłatów naukowe metafizyki.

Zdaje się dobiegać kresu ostatni akt dramatu surrealistów, najsmielsza przygoda duchowa, jakiej byliśmy świadkami, kończy się balwochwalstwem przedmiotów marliwych — mitologią rzeczy. Lepsze byłoby już anioły z terracoty Jana Cocteau i makiety o gipsowych twarzach greckich rzeźb, posłuszne maszynie nie tyle infernalnej co scenicznej. W kuglarstwie wysokiej klasy drzemają uspięne ślady magii.

Nie pierwsza to i zapewne nie ostatnia z pomyłek awangardy w walce z formułą naturalizmu, z formułą zagłady sztuki, przynosząca klisze zamiast malarstwa, zapiski sentymentalnych pensjonarek zamiast poezji, podsluchane rozmowy i podpatzone widoczki przez dziurkę od klucza zamiast teatru. Pamiętamy wszyscy zwycięstwa, przypomnijmy raz mylnie tropy.

Brązowe kobiety Gauguina na wspaniałym tle różowego nieba zdziły nas, że nowe piękno jest sprawą nowego pejzażu. Tchórzliwi imitatorzy wierzyli, że nowy krajobraz, nowy przedmiot naśladownictwa odrodzić potrafi sztukę. Zalały muzea i wystawy kopie bożków murzyńskich i malańskich, przyszła moda na egzotyzm. Czarni wieszali sobie na szyi świecidełka białych, biali wieszali w salonach amulety czarnych. Sztuka murzyńska, która graniczyła z zaklęciem i liturgią, była wyobrażeniem złego ducha, rodziła się ze strachu przed ciemnością i tajemnicą, przemieniła się w warszawach europejskich artystów w parę uproszczone kształty, w nieograny doład motyw dekoracyjny.

Nas nie stać było nawet na egzotykę, zastąpił ją kramik ludowych wyrobów z Podhala i Huculszczyzny, pasiaście portki i parzenie pojawiły się na obrazach, zaś pieśń pastuszych piosenek i słynne już „liryczne krowy” w wierszach.

Nowa grzechotka znudziła się prędko, nadeszła chwila, kiedy geograficzne wyprawy malarzy i poetów odnajdywały na dalekich morzach i kolorowych łąkach jedynie kopie dobrze sobie znanych obrazów i na pamięć już nauczonych wierszy.

Nieznany pozostał człowiek. Freudyzm, odnowienie sofoklesowej formuły fragizmu, stał się nowym żerem dla odpisywaczy. Nieliczni umieli tylko doszreć w nim problematykę fragizmu, odczytać nowe imiona, przydane olaczające nas nocy, odcyfrować trudny wzór wiecznego sporu woli swobodnej z losem. Dotychczasowi protokolanci jawy nie zauważyli w psychologii głębi nowej, wielkiej eschologii — określenia granic odpowiedzialności moralnej człowieka, szukali jedynie świeżych materiałów, zręcznych metod na śladowania, zgrabnego skalpela analizy. Asystowaliśmy lat dziesięć bez mała przy tym ponurym widowisku mechanicznego gwałcenia podświadomości, aby wyrwać jej nie tajemnicę, ale nowe ciekawości!

PRENUMERATA „KOLUMNY LITERACKIEJ”

Interpelowani ciągle o „Kolumnę Literacką” przez przyjaciół ruchu nowatorskiego zamieszkałych poza naturalnym zasięgiem „Kurjera Wileńskiego” mogliśmy tylko dorywczo i nieregularnie wysyłać żądane numery.

Obecnie, wobec niustannego wzrostu liczby domagających się, zorganizowaliśmy prenumeratę „Kolumny Literackiej” oddzielnie, tak, że za opłatą

1 zł. miesięcznie, 2.50 kwartalnie i 9 rocznie

uiszczoną przez P. K. O. Nr 700312, lub „przekazem rozrachunkowym” Nr 25, wszystkie niedzielne i specjalne n-ry „Kolumny Literackiej” pocztą dostarczą prenumeratowemu do domu.

Książki za bezcen

DRUGI katalog książek po cenach znizonych „Wiosna 1938” wysyła darmo Dom Książki Polskiej, Warszawa, Plac 3-ch Krzyży 8 (drugie podwórko). Sprzedaż na miejscu i w księgarniach.

PAUL ELUARD

PRZYSZŁOŚĆ POEZJI

Chleb jest bardziej pożyteczny niż poezja. Lecz miłość, w pełnym ludzkim znaczeniu tego słowa, miłość najgorętsza nie jest bardziej pożyteczna niż poezja.

Poezja jest ten, kto inspirował o wiele więcej od tego, kto jest inspirowany.

Zapatrzeni i wierne zwierciadła, Niekoniecznie za kochani napisali najpiękniejsze poematy miłosne — a jeśli zakochani, to nie czynili oni miłości swojej odpowiedzialną za to. Jednak odbłask wszystkich tych słów wypowiedzianych, wynalezionych jest z nimi nierozdzielnie związany. I muszą już oni poddać się temu odbłaskowi i pozostać usławnie na jego usługach, odzwierciedlać i widzieć, cnota wieczności. Patrząc, to — otrzymywać, odzwierciedlać to — dawać do patrzenia.

Rola poety sprowadzi się do roli zarządzającego ideami, przedmiotami, uczuciami, czynnością.

Powiedziano, że rozpoczynać od słów i związków pomiędzy nimi w celu naukowego zbadania świata, jest nie naszym prawem, lecz obowiązkiem. Należałoby dodać jeszcze, obowiązek ten jest samym obowiązkiem życia, nie życia na modłę tych, którzy noszą w sobie własną śmierć i którzy są już ścianami lub próżniami tylko, lecz życia w zespoleniu ze wszechświatem, ze wszechświatem w ruchu, ze wszechświatem stojącym się.

Potrzeba nam niewiele słów, aby wyrazić istotę spraw; potrzeba nam wszystkich słów, by uczynić ją rzeczywistością.

Poezja widzi w takim samym stopniu, w jakim się ukazuje. I odwrotnie. Nadejście dzień, kiedy każdy człowiek pokaze to, co widział poeta. Kres wyobraźni.

Widzieć to rozumieć, sądzić, przekształcać, porównywać, zapominać lub zapominąć się, być lub zanikać.

Poezja nabierze życia dopiero od tej chwili, kiedy będzie odwzajemniona. Wzajemność ta jest całkowicie uzależniona od równości szczęścia pomiędzy ludźmi. A równość w szczęściu wyniosłaby człowieka na takie wyżyny, o jakich my możemy mieć tylko słabe pojęcie.

Szczęśliwość ta nie jest niemożliwa.

przełożył ZBIGNIEW BIEŃKOWSKI

Chcemy teatru żywego!

Na łamach „Kurjera” przed kilku dniami starałem zająć wobec obecnego przesilenia teatralnego w Wilnie stanowisko obiektywne i odpowiedzieć na pytanie jakie kryteria są decydujące jeśli myśleć o przyszłym dyrektorze teatru wileńskiego poczuwając się do odpowiedzialności za sprawę kultury w naszym mieście.

Tu, na łamach „Kolumny”, która służy sprawom sztuki tylko, czuję się zwolniony od powtarzania tamtych argumentów, a chęć postawić sprawę od strony ściśle artystycznej. Jest to konieczne, skoro selekcja dokonała przez czynnik powołane postawiła nas wobec dwóch już tylko kandydatów, symbolizujących poniekąd dwa pokolenia, dwa światopoglądy, dwie tendencje. I nie zawaham się, skoro idzie o sprawę sztuki tak społecznej jak teatr, nazwać te tendencje, te linie kierunkowe po imieniu. Jedną z nich jest linia przeszłości, wspaniałych zasług, to prawda — ale oto chęć tę linie sztucznie przedłużyć, ponad jej naturalne możliwości, utopić koniec tej pięknej paraboli w jutrzejszej niż niepewnym; druga zaś jest linia krótszą znacznie, ale ma tę niezwalczoną ni czym przewagę że jest — linia wstępująca!

Gdybyśmy nie o p. Bujańskim nie wiedzieli, jak to tylko, że jest fachowcem teatru i człowiekiem współczesnym, to tak w tym zestawieniu nie mielibyśmy wyboru innego. Fragnąc w teatrze wileńskim sztuki żywej (a nie sprawdzania na własnej skórze co z dawnych wartości zachowało jeszcze, oraz ile mianowicie — zdolności atrakcyjnej) pragnąc teatru, który w swej codziennej twórczej pracy sprzymierzyłby się z żywymi siłami miasta, możemy żałować tylko, że do puszono do takiej właśnie kontrowersji, zamiast rozegrać kampanię eliminacyjną między ludźmi, którzy orientują się co to jest teatr współczesny, którym jego nowe cele i metody nie są obce, którzy obrotnością swą i urokiem nowych możliwości twórczych potrafiliby sięgnąć do W. Ina młodych a wartościowych współpracowników. Bo pa mątlajmy, że żadna wielkość na laurach do nas nie przybędzie. Na to jesteśmy za biedni. Przeciwnie, do tradycji wileńskich należy, by tu właśnie rozpoczynali wlecy swą

drogę do wielkości. Nie należy łamać tej tradycji prawdziwej zdrowej i optymistycznej i twórczej — w imię stworzenia wysoce ryzykownych form czci dla tradycji innej, tradycji, którą należałoby tylko wielbić i kontemplować, a nie wystawiać na okrutną próbę.

Józef Maśliński.

Analogicznie do poprzedniej notatki o d-rze Kiełanowskim parę słów informacji, a raczej przypomnienie osoby dra Ronarda - Bujańskiego:

Jako teoretyk wyszedł p. Bujański z dobrego szkoły uniwersytetu krakowskiego, gdzie studiował przede wszystkim jedyną wielką sztukę — teatr Wyspiańskiego. Studia w teatrze niemieckim (za jego dobrych jeszcze czasów) dały mu z pewnością nowych bodźców. Jako praktyk ma szkołę nie mniej do bra: widzieliśmy go w Wilnie jako reżysera, a pięć lat temu jako kierownika artystycznego i reżysera na Pohulance. W tym to wszak czasie i z p. Bujańskiego inspirował albo udziałem powstał teatr szkolny, zaczęto wydawać „Front Teatralny”, wystawiono „Zygmunta Augusta” (trzykrotnie nagrodzonego), „Niebieskiego ptaka”, „Mademoiselle”, „Jima i Jilla” itd. Tośmy widzieli na własne oczy. Jako odpowiedzialny kierownik instytucji wykazał się p. Bujański również — prowadząc wspólnie z Adwentowcem teatr w Łodzi, (gdzie pracowali u nich m. in. Schiller i Wierciński), a potem w Warszawie (gdzie wystawiono za tej kadencji „Mazepę”, „Wroga ludu”, „W małym domu” itd). Prowadził też p. Bujański wespół ze ś. p. Strzelecką w Warszawie głośny teatr dla dzieci — „Jaskółkę”. Obecnie znów jest kierownikiem programów radiostacji łódzkiej, czyli pełni funkcje w znacznej mierze analogiczne. J. M.

„NIEBIESKIE RÓŻE”

Tango — wyk. M. Fogg

„TAKIE BLADE MASZ USTA”

Slow-Fox — wyk. M. Fogg

„ZAKOCHANY ŻŁODZIEJ”

Slow-Fox — wyk. M. Fogg

Najnowsze przeboje na

najlepszych płytach

„SYRENA”

Do nabycia we wszystkich sklepach

muzycznych

Przed wyborami do Rady Miejskiej w Baranowiczach

Zagadnieniem absorbującym uwagę mieszkańców m. Baranowicz w chwili obecnej są wybory do Rady Miejskiej, które się odbędą w dn. 29 maja b. r. Baranowicze przeżywają chętnie t. zw. okres przedwyborczy, jest więc sporo ruchu i trochę krzyku w pewnych kołach. Ale na ogół okres przedwyborczy charakteryzuje w Baranowiczach wewnętrzna praca nad konsolidacją sił. Cała propaganda przedwyborcza zamykała się aż do tychczas w ramach wewnętrznych w organizacjach i nikt nie wystąpił jeszcze na terenie publicznym.

Powszechnie jednak panuje w mieście przekonanie, że jest to

CISZA PRZED BURZĄ.

Z terenów pozakulisowych różnych grupowań dochodzą głosy, że wybory do Rady Miejskiej w Baranowiczach w dniu 29 maja br. gotują wiele niespodzianek. Dla nikogo w Baranowiczach nie jest tajemnicą, że ostry za targ w łonie dotychczasowej Rady Miejskiej, który spowodował jej rozwiązanie, przeniosł się na teren akcji przedwyborczej.

Żydzki bowiem stanowczo nie chcą zrezygnować ze swych zdobyczy w naszym gospodarczym życiu i przy gotowują się do nowych wyborów do Rady nie mniej starannie od spo-

łeczeństwa chrześcijańskiego. Zasadniczo więc stają do walki

DWA OBOZY.

Z jednej strony obóz chrześcijański, zjednoczony w ogólnochrześcijańskim Komitecie Wyborczym, który występuje z listą chrześcijańską Nr 1, a z drugiej strony obóz zjednoczenia żydowskiego, który wystąpi z osobną listą. Ale to nie wszystko. Garszka radykałów pod kierunkiem Machaja stworzyła trzecią listę tak zw. „chrześcijańsko - demokratyczną”, która oczywiście godzi w zjednoczony blok chrześcijański. Czy im się uda rozbić blok? Czy znajdzie się wielu ze społeczeństwa chrześcijańskiego którzy pójdą na lep demagogicznych obietnic „pokaże to przyszłość.

Tymczasem społeczeństwu chrześcijańskiemu radzimy zaznajomić się z listą kandydatów, wystawionych przez Ogólnochrześcijański Komitet Wyborczy i wybrać z tej listy ludzi najgodniejszych, obdarzonych zaufaniem społeczeństwa. Im to należy powierzyć pokierowanie w przyszłości gospodarką samorządu miejskiego ku ogólnemu zadowoleniu.

OKRĘG I.

- 1) Dr Fiuto, 2) Gawrylenia Konstancy, 3) Zarudny Włodzimierz, 4) Eojarska Stefania,

- 5) Ciupa Edward, 6) Parafianowicz Józef, 7) Wilner Stefan, 8) Orzelski Paweł, 9) Kanodo Mikołaj.

OKRĘG II.

- 1) Jarocki Jerzy, 2) Monzielewicz Klemens, 3) Mickiewicz Jan, 4) Skiba Wojciech, 5) Wołoszyn Antoni, 6) Fiedorow Piotr, 7) Berozowik Piotr, 8) Barancewicz Mieczysław, 9) Sergiel Jan, 10) Romaniuk Józef, 11) Bubien Józef, 12) Zejet Olimpia, 13) Miezian Jan.

OKRĘG III.

- 1) Witkowski Hilary, 2) Radziszewski Michał, 3) Korycki Anatol, 4) Kaczyński Aleksander, 5) Poszepczyński Paweł, 6) Czyżewski Gracjan, 7) Grotus Jan, 8) Michałowski Stefan, 9) Pawlak Jan.

OKRĘG IV.

- 1) Dr Malkiewicz, 2) Dziadko Kazimierz, 3) Cwirko - Godycki, 4) Bachar Jan.

V.

- 1) Abrameczyk Mikołaj, 2) Biran Włodzimierz, 3) Wasilewski Stanisław, 4) Klimaszewski Kazimierz.

OKRĘG VI.

- 1) Pomianowski Marian, 2) Karaś Józef, 3) Leśniak Józef, 4) Gachowska Irena, 5) Rogulski Stanisław, 6) Bregański Lucjan, 7) Zieleniewski Włodzimierz, 8) Gryblewski Zygmunt, 9) Zambrzycki Jan, 10) Kulwanowski Kaejtan, 11) Brzozowski Witalis, 12) Szpakowski Adam.

W. B.

Obrady Zw. KKO

21 maja rb. obradowało w Wilnie zgromadzenie Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie. Do tego Związku należą komunalne kasy województw centralnych i wschodnich. Ponadto istnieją jeszcze trzy podobne związki, a więc poznański, obejmujący województwa poznańskie i pomorskie, związek w Katowicach na woj. śląskie i związek we Lwowie, obejmujący 4 województwa południowe: krakowskie, lwowskie, tarnopolskie i stanisławowskie.

Na walne zgromadzenie przybyło 81 delegatów. Poza tym wzięli udział przedstawiciele władz nadzorczych: naczelnik wydziału Min. Spr. Wewn. Hebrowski i z Min. Skarbu radca Stępniewicz. Urzędy wojewódzkie wileński, nowogródzki i lubelski delegowały swych reprezentantów. Związki KKO w Poznaniu, Katowicach i we Lwowie przysłały swych przedstawicieli. Szczególnie dużo przyjechało ze Śląska. Przyjechał również prezes Zw. KKO Mikołaj Dolanowski. W obradach wzięli udział przedstawiciele banków centralnych, a więc B. Polsk. BKG, Państw. Banku Roln., PKO i Polsk. Banku Komunalnego. Reprezentowany był samorząd gospodarczy: Izba Przem.-Handl. i Rzemieślnicza w Wilnie, był również prezes Izby Skarbowej w Wilnie. Razem około 150 osób.

Zjazd rozpoczął się uroczystym nabożeństwem w Ostrze Bramie o godz. 9. Mszę świętą celebrował i okolicznościowo kazanie wygłosił arcybiskup metropolita Jałbrzykowski. Po nabożeństwie udano się pochodem na cmentarz Rossa i na grobowcu matki i serca Marszałka Piłsudskiego przydziużło wieniec a uczestnicy złożyli hołd.

Obrady rozpoczęły się o godz. 11,30 w sali Izby Przem.-Handl. Zagałł prezes

Zw. Zygmunt Chudzyński. Następnie prze mównicą powitalną wygłosił prezes Zw. K. K. O. Dolanowski, prezes Zw. K. K. O. we Lwowie Uhma, dyrektor Zw. K. K. O. w Katowicach Marian Tulacz, a z ramienia Związku K. K. O. w Poznaniu dyr. Garszkiewicz, z ramienia Państw. Banku Rolnego dyr. Maculewicz i inni. Przewodniczącym został prezydent Wilna dr Maleszewski.

Sprawozdanie złożył prezes Zw. Z. Chudzyński. Podkreślił on duży rozwój komunalnych kas oszczędności województw centralnych i wschodnich.

Ze sprawozdania wynika, że wkłady kas oszczędnościowych tych 9 województw wzrosły w ciągu 1937 r. o sumę 50 mil. zł do 265.906 tys. zł, z czego na wkłady ściśle oszczędnościowe przypada suma 208 mil. zł, na rachunki zaś czekowe 57 mil. zł.

Książeczek oszczędnościowych przybyło w ciągu 1937 roku 48,385, tak, że stan wydanych książeczek oszczędnościowych na koniec roku 1937 wynosił 443.128 sztuk.

Kredyty, udzielone w ciągu 1937 r., wzrosły o sumę 16 mil. zł do kwoty 190 mil. zł.

Sieć kas oszczędnościowych wyniosła z końcem 1937 r. 127 czynnych placówek, w czym 114 kas powiatowych, 11 kas m. ejskich i dwie kasy zorganizowane przez związki międzykomunalne. Oprócz tych 127 kas było 38 oddziałów, 2 kantory wymiany i 1 zakład zastawniczy w Wilnie, razem przeto sieć kas oszczędnościowych na obszarze 9 województw wynosi 167 placówek.

(W całej Polsce wkłady w komunalnych kasach oszczędnościowych wynosiły na koniec 1937 r. 830 mil. zł wobec 720 mil. zł na koniec roku 1936. Przyrost roczny 110 mil. zł świadczy, że komunalne kasy oszczędności cieszą się dużym zaufaniem społeczeństwa).

Sprawozdanie prez. Chudzyńskiego i sprawozdanie rachunkowe przyjęło do wiadomości. Uchwalono też budżet na rok bieżący.

Wiceprezes Zw. Bolesław Chomicz w dłuższym referacie omówił rolę komunalnych kas oszczędności, jako im przypada na tle struktury gospodarczej Polski.

Na zakończenie walne zgromadzenie przyjęło kilka dezyderatów wiążących się z działalnością kas oszczędności. Mówiąc o wyborze Wilna na zjazd, ulubionego miasta Marszałka Piłsudskiego, mówcy nawiązali do wskazań Marszałka, by siłę polityczną i narodową Polski uzupełnić siłą gospodarczą. Należy zwrócić większą uwagę na propagandę oszczędności i wychowanie społeczeństwa w duchu oszczędności.

Obrady zakończyły się około godz. 16. Po południu uczestnicy zjazdu zwiedzili Wilno. Część delegatów, szczególnie ze Śląska i Poznańskiego, pozostanie jeszcze na niedzielę.

Chrześcijańska Apteka K. Monkielewicza

ul. Szeptyckiego 33, tel. 74

Posiada stale na składzie:

Wszelkie nowe środki lecznicze. — Specyfiki krajowe i zagraniczne. Surowce i szczepionki. — Wody mineralne, naturalne i sztuczne. Termometry lekarskie. — Zioła lecznicze i t. p.

„EKONOMIA“

ul. Szeptyckiego 50, tel. 97

Sprzęt sportowy, duży wybór rakiet tenisowych, piłek, kostiumów sportowych, pantofli i wszelkich innych artykułów sportowych oraz wszelkie przybory do rybołówstwa.

Oszczędność — to wyrzeczenie się przyjemności doraźnych, — prowadzi do utrwalenia dobrobytu.

K. K. O. pow. baranowickiego

Baranowicze, ul. Wileńska 16

placi najwyższe oprocentowania, zapewnia pierwszeństwo w otrzymaniu pożyczek i zwrot wkładów na każde żądanie.

Przekonaj się i poradź innemu.

Tajemnica wkładów ustawowo zapewniona. Do 2500 zł. wkłady są wolne od egzekucji.

Nowootwarty, chrześcijański SKLEP RADIOWY

Romana Jarosza, ul. Szosowa 40

Poleca radiodbiorniki światowej sławy „E. R. G.” i wszystkich innych firm radiowych.

Na miejscu radiomontaż i naprawa odbiorników.

Poznański Dom Manufaktury

ul. Szeptyckiego 54 (naprzeciw pomnika Niezn. Żołnierza w podwórzu)

Poleca; **Materiały damskie** wełniane i jedwabne na płaszcze i sukienki; **materiały męskie** ubraniowe; wszelkiego rodzaju płótna bielizniane i pościel., obrusy białe i kolorowe.

Specjalny dział firanek odpasowanych i na metry.

CENY STAŁE.

OBŚLUGA RZETELNA.

Rożnowski i Karaś

ul. Nowogródzka 2, tel. 141

Motocykle krajowe i zagraniczne sprzedaż i naprawa.

Aparaty radiowe P. Z. T. „Echo“ i stacja ładowania akumulatorów.

S. Gierasimowicz

ul. Mickiewicza 5

Rowery i części rowerowe, maszyny do szycia, sprzęt muzyczny — poleca na dogodnych warunkach.

SKLEPY ŻOŁNIERSKIE

przy 26 pułku ułanów i 9 D. A. K.

wł. **Konstantego Chwałki**

Koszary Kościuszki B. 47

ARTYKUŁY SPOŻYWCZE I WSZELKIE INNE

Hurtownia Tytoniowa P. M. T.

Stefan Jagsch

ul. Szeptyckiego 68 (vis-a-vis Banku Polskiego)

Poleca: **wyroby tytoniowe hurtowo i detalicznie.**

Poznański Dom Galanterii

ul. Szeptyckiego 31, I piętro

Prowadzi najbogatszy w Baranowiczach dział galanterii. Kto chce modnie i tanio ubrać się, ten zawsze pamięta o sklepie — na piętrze.

Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa Zjednoczeni Rolnicy

ul. Wileńska 16, tel. 56

KUPOJE wszelkie ziemiopłody placąc najwyższe ceny DOSTARCZA wszelkich nasion i narzędzi rolniczych.

Swój do swego!

Nowootwarty chrześcijański

Swój do swego!

SKLEP BŁAWATÓW

Marka Walkowskiego — Baranowicze, ul. Szosowa 50

POLECA:

(vis-a-vis bloku oficerskiego)

Materiały damskie na płaszcze, komplety, kostiumy i sukienki. **Materiały wojskowe** na mundury, płaszcze i peleryny. **Materiały męskie** na ubrania, płaszcze i spodnie. **Materiały na bieliznę i pościel:** płótna, białysty, inletry, ręczniki, zasłony do okien i t. p. **Obrusy** białe i kolorowe we wszystkich rozmiarach. **Koldry** watowe, puchowe i in.

Upriejmie proszę Szanowną Klientelę o zwiedzenie mego sklepu bez obowiązku kupna.

Z poważaniem **Marek Walkowski.**

Koncesjonowany **mistrz kominiarski** na miasto Baranowicze **Cygan Stefan** ul. Szosowa 3

Kresowa Spółdzielnia Pszczelarska ul. Senatorska 17 Kupno i sprzedaż miodu oraz wszelkich artykułów do hodowli pszczół.

Papier i galanteria

GRZEGORZ KUCZERENKO

ul. Szeptyckiego 42

Duży wybór artykułów galanteryjnych, oraz materiałów kancelaryjnych

Najmodniejszy salon fryzjerski

„TRIO“

ul. Mickiewicza 5

Firma chrześcijańska

Księgarnia dewocjonalij

WIKTOR NIEKRASZ

ul. Mickiewicza 3

Artykuły piśmienne, świece kościelne, obrazy i wyrób ram.

ZAKŁAD RADIO-TECHNICZNY

ul. Szeptyckiego 32, tel. 12

(w podwórzu)

Przerabianie starych radiodbiorników na nowoczesne i ładowanie akumulatorów.

W. Skotarek

ul. Szeptyckiego 24

Manufaktura i galanteria.

Duży wybór pończoch i jedwabi.

NAJLEPSZE ZDJĘCIA FOTOGRAFICZNE

wykonywane — znany

ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY

„FANTAZJA“

Baranowicze, Szeptyckiego 49

Tabela loterii

13 dzień ciagnienia 4-ej klasy 41 Loterii Państwowej

I i II ciagnienie Główne wygrane

Stała dzienna wygrana 5.000 zł. padła na nr. 157075
15.000 zł.: 47875 99860
10.000 zł.: 16133 60831 69570
106609 119626
5.000 zł.: 43926 131309 151333
2.000 zł.: 9532 14705 15567
19832 68034 109635 112483
115706 126386 128068 134542
154428 154826
1.000 zł.: 1375 2622 11551 18205
32914 41443 46450 60670 66405
67768 81305 96425 97096 105578
108738 111859 113679 115821
117994 121572 133663 137027
141241 142692 147376 149767
152136

Wygrane po 250 zł.

3 453 547 659 839 985 297 250
409 40 668 791 95 2229 144 77 294
307 644 40 880 999 8018 84 98 19
380 99 412 822 4241 51 86 868 975
5017 173 95 252 78 889 6224 29
81 362 403 565 634 36 732 7063
66 61 58 94 117 92 293 221 92 517
96 775 76 905 78 8048 6312226
45 96 391 38 61219 735 96 390 48
91 612 19 735 56 928 34 78 51
9229 201 721 87 858 991 10059 138
69 92 360 402 74 549 94 11227
61 80 97 965 786 872 913 12060
86 398 400 569 793 55 53 826 90
964 68 13002 116 45 302 1 521
614 777 800 34 14152 206 15 19
325 53 422 71 785 843 58 15047
66 71 168 261 318 56 503 6 705 57
14113 266 53 722 82 98 758 807
25 62 768 807 66 25 958 17041 51
59 152 89 408 5 788 943 18085 81
205 80 362 505 606 765 84 129
512 17 19027 65 149 85 333 923 64
820 952.
20023 100 93 242 92 541 45 55
752 966 21191 206 11 80 95 304
48 585 692 809 917 22167 81 315
527 682 59 819 946 23018 94 134
57 66 308 568 604 93 823 61 95
24009 85 106 218 61 82 317 89 403
638 811 25257 643 759 87 827 956
265934 448 59 514 644 906 27011
46 64 208 19 94 304 52 72 513 753
936 93 28004 25 56 202 22627 9
72 695 735 980 95 29121 53 57 255
308 599 977 30214 43 316 68 456
97 584 831 67 56 960 31002 67 175
202 24 51 312 824 901 20 32054 81
352 53 403 12 9 564 532 918 33062
70 144 219 52 59 90 438 504 42
612 86 91 716 836 52 932 94 34235
620 44 3578 216 80 58 394 483 513
610 15 70 825 84 991.
36014 190 242 65 74 488 619 49
844 54 938 37128 201 716 986 38158
81 277 358 480 630 601 29 59 725 38
39037 53 89 114 95 316 637 30 57
822 40664 120 52 209 87 475 502 9
85 686 986 41022 215 52 73 832 66
434 43 4 586 934 65 42092 34 464
305 24 64 452 548 57 644 782 4 810
43 43203 55 96 9 313 447 66 81 974
44083 130 205 25 31 44 4428 45 53
597 606 754 849 910 90 45060 245
39 66 560 684 92 892 930 46185 439

169 506 68 89 651 842 954 122057 405
22 517 34 623 700 13 73 952 123075
312 629 84 762 65 81 992 124054 170
94 204 89 321 460 558 688 826 29 76
937 125220 854 73 126084 188 364
452 563 776 918 127066 96 256 309
92 489 782 90 844 74 82 128400 359
18 617 27 710 12 820 88 129049 552
421 96 531 777 86 826 976 130120 52
223 408 958 131004 56 468 603 64
759 824 132100 55 231 69 72 73 316
489 780 802 49 51 94 917 50 83
133018 134 273 338 71 517 676 970
134144 82 93 351 459 90 98 500 13
70 74 681 863 135000 174 497 535
605 782 136067 90 120 77 266 377 417
81 655 85 780 823 46 920 137160 282
87 368 81 92 405 42 96 514 51 879
917 32 138045 179 200 27 481 572
626 42 85 844 910 39 139251 89 402
544 765 848 87
140043 114 348 459 73 590 700 4
40 97 899 943 141000 123 66 820
237 457 76 532 42 61 76 613 82 720
842 956 142001 88 221 308 85 435
502 834 81 143011 213 477 91 530
91 808 39 73 925 144034 50 9 181
687 371 81 425 673 881 965 140515
6 37 60 332 533 95 620 73 857 53
146188 237 77 361 500 44 98 966
04 147090 127 257 322 412 764 839
915 9 58 148118 404 62 507 81 74
651 858 93 931 149067 73 139 88
298 318 482 504 658 96 704 834
926 62 88
150036 68 112 61 79 85 236 52 78
318 423 714 864 7 151024 80 147
822 484 757 84 804 921 99 152079
117 55 85 241 343 95 424 31 573 9
82 94 675 826 1530083 284 325 68
702 921 154159 61 456 75 523 58 62
615 931 150133 47 338 410 46 801
7 156196 345 507 20 43 67 718 24
824 35 67 905 157050 72 220 33 74
361 521 55 632 71 713 46 916 51
79 158097 177 264 457 85 599 606
42 159042 124 9 34 211 354 805 57
935 64

III ciagnienie Główne wygrane

Stała dzienna wygrana 20.000 zł.
padła na nr.: 117039
10.000 zł. na nr. nr.: 3438 41954
5.000 zł. na nr. nr.: 17818 41785
59069 145927
2.000 zł. na nr. nr.: 7833 11585
17272 25428 25453 47265 48340 58232
84936 90518 93948 102876 135533
145622
1.000 zł. na nr. nr.: 1327 1765 5226
5406 5991 12738 14361 14669 27735
32201 32890 33955 34998 40101 48134
48737 65957 72528 72749 77848 78317
82981 98456 103279 105193 108711
114506 116258 119660 123482 133078
136272 139393 139702 147001 150329
150642 152680 152756 152962 158011
158414

Wygrane po 250 zł.

226 371 608 69 1087 171 884 962
2157 320 567 968 3083 316 754 905
12 4095 219 697 751 864 5137 336
433 6808 7038 235 477 558 780 810
8094 208 9 440 59 604 776 9073 109
72 607 10068 120 340 835 902 11031
79 770 931 12082 99 144 70 550 857
66 13031 194 271 680 804 14151 71
430 531 756 952 87 15088 504 16027
335 548 607 64 17018 150 554 604
781 93 928 18031 398 495 610 753
865 969 19136 310 615 30 49 977
20152 317 23 482 710 862 21069
157 258 486 564 675 794 879 22190
219 49 64 86 375 459 552 23023 331
481 709 928 71 24338 442 84 912
25000 383 442 84 912 26121 581 733
808 27383 946 28204 447 29103 32 205
56 362 460 675 868 947 83 30294 475
642 65 646 709 827 926 31007 37 268

487 738 850 978 32047 221 349 72
459 597 843 71 33087 124 34080 415
35124 87 236 461 941 83 36405 982
37605 861 933 88365 589 39068 326
569 62 6
40068 292 304 27 896 41099 115
550 633 703 42265 422 49 580 43327
80 93 672 44061 107 276 318 423 631
715 45297 351 770 846 44008 98 278
710 846 968 47130 348 583 947 48201
756 64 49039 48 385 487 607 50578
89 758 80 811 51402 738 56 897 52167
206 64 384 728 922 7 53020 129 35
337 725 54079 164 55068 358 54065
354 646 57194 26 958127 68 287 427
79 59268 713
60023 84 113 208 362 727 74 61052
618 59 960 62158 333 702 874 63243
75 393 420 698 746 64340 586 784
65458 576 725 47 56236 560 62 1648
902 37 57216 214 27 353 79 83 550
4 974 68020 149 748 69044 302 71
524 34 80 542 737 88 914 28 70217
38 310 471 517 71846 72026 269 558
626 73071 175 688 74249 381 776 863
75056 483 732 861 939 76273 819
486 626 821 927 88 77059 288 392
765 906 78431 669 79129 795 877
916 52 61
80092 6 141 7 394 837 81220 500
656 82152 606 83091 169 240 495 524
835 84106 353 587 85081 372 98 540
909 46 84014 72 141 54 433 562 853
910 87220 311 469 80 832 951 88168
201 503 60 664 91 714 89087 173
457 90106 421 553 613 990 91262 638
591 815 970 92150 203 96 904 93060
129 70 213 407 539 92 688 819 64 904
94059 67 353 671 789 989 95136 334
68 598 722 62 96176 80 492 502 704
812 71 97244 308 81 713 52 80 911
98191 674 99141 431 598 836
100209 333 424 888 101090 111 247
470 724 811 927 102034 45 98 458
03089 325 31 3 104176 336 523 704
997 105072 153 673 106051 118 427
87 945 107167 515 696 872 108031 43
332 619 109034 124 326 439 75 623
724 10510 621 823 11345 838 57
112106 390 563 681 896 948 88 13149
81 904 115017 256 539 91 764 906 52
31650 578 667 785 117069 81 208 584
762 957 118266 381 421 648 74
119416 531 693 977
120218 388 528 600 8 808 121294
881 990 122030 257 71 371 921 123251
60 300 405 64 124088 200 520 64
684 837 944 60 125824 126226 88 503
69 956 127075 128134 358 94 915
129172 1300556 488 566 863 94 940
311991 672 878 922 132093 163 392
457 894 977 133046 141 388 135025
169 596 846 136032 208 349 76 771
810 37 137914 42 138092 120 880
140456 141394 466 586 646 73 732
872 996 142042 91 172 88 934 143087
189 238 420 713 950 144009 696 7
145222 315 428 645 740 6 146148 60
497644 891 147087 111 230 369 465
543 62 6 940 74 148218 149524 659
69 721 909 150077 94 124 435 511
605 31 75 152205 788 93 905 153078
90 101 11 5 22 97 605 703 954 94 6
154096 291 594 698 155484 54 501
630 46 752 78 876 156614 762 827 71
902 16 89 157634 158336 434 542 768
159190 221 71 363 716 676 885 988

17156 841 18065 92 538 700 803 13
5 33 902 19144 208 46 91
20080 250 773 837 71 977 21051
332 468 650 707 22860 570 841 2
23214 90 420 627 62 855 24132 8 237
336 70 4 526 25036 101 247 9 803
26451 505 49 54 630 54 738 883 9
27083 84 376 454 799 905 25042 217
92 335 615 939 45 29204 13 434 697
802 30080 566 871 982 31009 184 298
939 87 32223 358 87 726 83194 229
502 34037 141 432 781 35188 364 484
506 8 625 752 864 36826 75 37258
580 827 43 38194 506 679 946 39312
445 663 830
40236 89 555 901 41052 238 379
504 26 39 42130 71 681 43227 443
590 92 740 883 44246 45005 412 688
860 46204 71 787 810 47014 129 273
474 533 63 671 48037 39 118 37 370
80 841 958 49000 242 310 594 700
19 583 50000 298 664 51111 74 349
96 418 587 809 52154 620 53014 36
301 6 41 576 618 20 855 949 56077
331 884 56084 384 92 57122 321 76
704 982 58509 61 91 684 59379 960
85
60193 442 574 635 783 956 61481
91 750 62045 108 86 263 381 731 908
68173 268 948 64324 647 65534 642
66812 78 922 610 67026 46 202 339
440 610 812 68357 463 592 648 801
69198 961 70150 59626 95 750 885
71064 345 592 624 875 955 98 72366
78 81 482 809 73867 503 12 778 976
74103 545 944 75 261 501 774 822
38 73 76045 138 429 85 715 77255 440
984 78054 404 792 851 39 79042 126
403 52 648 783 822
81116 327 82153 547 612 27 772
813 83310 72 73 547 84183 347 65
792 988 85801 995 86054 190 206
449 748 821 87326 426 582 653 869
88049 202 28 483 659 83 834 89051
702 62 842 961 90301 555 91355 563
691 92379 502 98154 578 810 80 94047
523 95021 869 96025 72 304 93 432
831 97653 719 52 98182 39 209 45
304 94 881 99179 280 315 21 502 681
973
100174 272 630 748 59 856 101080
715 912 34 102460 807 999 103048
235 439 516 49 56 667 729 104062
121 257 698 811 915 105017 270 630
721 106223 495 107094 108 327 400
70 859 908 108053 300 663 880 990
109042 146 278 547 650 85 4922 23
28 110054 111 250 497 509 58 679 753
111202 16 308 888 455 122091 100
78 444 554 656 945 80 113109 594
642 64 114041 147 543 795 808 27
986 115125 326 434 525 116156 356
860 117035 108 418417 93 545 70 796
988 94 119153 463
120129 410 121268 314 28 417 606
820 122328 582 41 128071 177 618
848 916 17 124015 65 235 308 617
706 125281 766 879 927 126014 396
706 127172 528 746 128041 189 557
904 129573 665 717 58 906 180226
67 411 669 785 94 936 131221 90 441
529 624 787 85 882 132256 584 956
138543 975 184519 85 624 135194
200 375 578 984 136029 162 290
535 75 789 137061 485 530 37 667
844 138143 340 485 514 743 139256
614 831 992
140416 597 703 933 95 141062 84
138 365 142421 57 507 953 143004
217 144286 365 682 993 145407 504
74 660 99 706 33 146077 267 432 568
91 726 984 147420 55 858 148192
258 318 568 724 909 149115 889 640
887 919 60 150129 205 453 744 97
887 943 151058 305 58 542 889 337
152638 93 711 153033 175 208 301
480 874 154120 52 633 804 75 155381
511 49 762 959 156154 94 248 63 387
451 598 628 87 715 859 157497 549
58 770 890 158040 588 755 76 870
86 918 159743 44

IA ciagnienie Wygrane po 250 zł.

108 124 322 95 1234 1346 1760 81
1847 1871 1940 1970 2236 2262 2342
2446 2617 3046 3059 3123 3300 3617
3680 3809 4052 4443 4854 4887 5471
5573 5890 5905 6260 6480 6901 7110
7331 7375 7947 8002 8132 8173 8497
9406 9592 9760 9778 9955 10101 216
915 596 877 928 11014 93 247 363 669
970 12586 659 74 13064 218 480 585
606 734 71 14182 209 504 887 88 953
15449 603 29 776 935 90 16107 209

Niedziela na boiskach sportowych

Program niedzielnych imprez przedstawia się następująco:

W Warszawie

Na stadionie Wojska polskiego międzypaństwowy mecz piłkarski Polska—Irlandia. W przedmecznej reprezentacji Juniorów Warszawy walczyć będzie z reprezentacją juniorów Wilna.

W WILNIE

Tegoroczne otwarcie sezonu wioślarskiego zostało nieco opóźnione. W całej Polsce już przed 3 tygodniami byliśmy świadkami i zbiorowców uroczystości na przystankach wioślarskich.

Wilno zgodnie z tradycją dziś mieć będzie uroczystość o charakterze propagandowym. O godz. 10 odprawione zostanie nabożeństwo w kościele Św. Jana o godz. 12 na przystani Wil. T. W. podniesiona zostanie bandera.

O godz. 10 z placu przed pałacem Tyszkiewicza nastąpi start biegu kolarskiego na trasie 35 km. Meta mieścić się będzie również przy ul. Zygmuntowskiej.

O godz. 10 nastąpi dalszy ciąg turnieju gier sportowych z udziałem wszystkich czołowych klubów wileńskich z Ogólnikiem i AZS na czele.

W ŁODZI

Zjazd dyrektorów szkół średnich

W dn. 20 i 21 bm. odbył się w Lidzie zjazd dyrektorów szkół średnich okręgu szkolnego wileńskiego. Tematem obrad były sprawy związane z potrzebą uzgodnienia programu nauczania młodzieży w średnich zakładach nukowych państwowych i prywatnych.

Korzystając z pobytu w pobliżu szlaku Mickiewiczowskiego uczestnicy zjazdu obrady swoje zakończyli wycieczką do Nowogródka, Czombrowa i Świżyci.

Zjazd chemików w Wilnie

W dniach 29 czerwca do 2 lipca rb. odbędzie się w Wilnie IV zjazd chemików polskich, w którym wezmą udział członkowie Polskiego Towarzystwa Chemicznego, Związku Inżynierów Chemików, Związku Chemików, T-wa Fizjologicznego oraz członkowie innych organizacji zawodowo-naukowych.

Zjazd ten poświęcony będzie przede wszystkim obchodowi 100 rocznicy śmierci Jędrzeja Śniadeckiego.

Litwini drakują słowak litewsko-polski

Nakładem litewskiej księgarni dr J. Szlapelisa w Wilnie, w najbliższym czasie ukazać się ma akcentowany słownik litewsko-polski.

Rozkład jazdy statku „Pan Tadeusz”

W niedzielę 22 maja 1938 roku statek „Pan Tadeusz” kursować będzie między Włnem a Werkami z przystankami: Połpińska, Kulfaria, plaża Werkowska i Werki. Odechodzi z Wilna 7, 9.30, 14.30, 17. Odechodzi z Werek 8.25, 10.55, 13.25 15.55, 18.25. Uwaga! W razie chłodnej pogody lub deszczu statek według rozkładu kursować nie będzie.

Teraźniejszość i przyszłość

Kto już wygrał a kto gra

Już tylko niewiele dni dzieli nas od dnia, gdy dzięki Loterii Klasowej narodzi się nowa seria „milionerów”. W dniu 23 bm. wszyscy kto rozgłoszenie polskie transmitować będą ciągnienie głównej wygranej czwartej klasy czterdziestej pierwszej loterii — miliona złotych.

A tym czasem każdy niemal dzień przynosi wiadomości o innych dużych wygranych, z których dzięki podziałowi losów na pięć części korzysta znacznie więcej osób, aniżeli dawniej, przy podziale na ćwiartki.

Oto grono mieszkańców Łodzi i najbliższych okolic tego miasta, współwłaściciele losu nr 111.864, który wygrał 50.000 złotych:

P. H. Ruszkowska, urzędniczka jednej z instytucji ubezpieczeniowych, wyraziła się bardzo pochlebnie o pomysły podziału na „piątki”.

P. Bolesław Piekarski, któremu jego synek wyciągnął szczęśliwy numer, wyraził podobną opinię, co potwierdzili również pp.

HOTEL „ST. GEORGES”
W WILNIE
Pierwszorzędny — Ceny przystępne
Telefony w pokojach

Wiadomości radiowe

OSTATNI PODWIECZOREK PRZY MIKROFONIE.

Niedziela, dnia 22 maja o godz. 18.00 przy nieszności ostatni w sezonie zimowym Podwieczorek przy mikrofonie.

EUGENIA UMIŃSKA GRA W RADIO.

W poniedziałek, dnia 23 maja o godz. 17.15 wystąpi przed mikrofonem radiowym skrzypaczka Eugenia Umińska. Artystka po wróciła ostatnio z zagranicy, gdzie dała sze reg koncertów, które zdobyły powszechne uznanie w oczach krytyki i publiczności za graniczej. Eugenia Umińska wykona w radie Vivaldiego koncert g-moll, oraz drobniejsze utwory skrzypcowe Hubay'a, Kreislera, Milhauda, Zsolta i innych.

„W PĘTLI”.

Pod tym tytułem Rozgłoszenia Wileńska na da w poniedziałek 23 bm. o godz. 18.40 na wele Anatola Mikułki.

Nowela obrazuje los kobiety, która znalazła się w pętli tragicznych warunków.

MUZYKA OPEROWA.

W niedzielę 22 maja o godz. 16.15 — 16.50 Orkiestra Rozgłoszenia Wileńskiej pod dyr. W. Szczepeńskiego wykona: Uwerturę do op. „Czar walca”, najświeższego dzieła Oskara Straussa „następnie wiazankę z operetki „Tam gdzie skowronek śpiewa” F. Lehara. Na zakończenie potpourri z operetki „Róża Sztambuła” L. Falla.

Złodziej-lingwista

Do Wydziału śledczego w Wilnie zgłosił się wczoraj znany zawodowy złodziej Ferman z ulicy Sofianej, którego zwolniono onegdaj z więzienia Łukiskiego po osiedzeniu dwuletniej kary za kradzież.

Ferman słynie nie tylko z wyczynów złodziejskich. Jest on jednocześnie lingwistą, włada bowiem biegle w mowie i piśmie 13 językami.

Ferman zgłosił się do policji celem złożenia oświadczenia, że zrywa z „karierą” złodzieja i będzie szukał uczciwych zarobków, wykorzystując swe zdolności językowe.

KRONIKA

M A J
22
Niedziela

Dziś: Jull i Heleny
Jutro: Dyzydyrego B. M.

Wschód słońca — g. 3 m. 05
Zachód słońca — g. 7 m. 25

Spostrzeżenia Zakładu Meteorologii USB w Wilnie z dn. 21. V. 1938 r.

Ciśnienie 764
Temperatura średnia + 13
Temperatura najwyższa + 17
Temperatura najniższa + 10
Opad 0,3
Wiatr: półn.
Tendencja barom.: wzrost
Uwagi: chmurno, po poł. deszcz.

— Przewodnia pogody wg. PIM'a na 22. bm.: Pogoda o zachmurzeniu dużym, miejscami deszcz i skłonność do burz. Przejrzystość powietrza dobra. Umiarkowane wiatry z kierunków północnych.

WILEŃSKA

DYŻURY APTEK:

Dziś w nocy dyżurują następujące apteki: Cz. Nałęcza (Jagiellońska 1); S-ów Augustowskiego (Kijowska 2); B. Romeckiego i M. Żelańca (Wileńska 8); B. i I. Frumkinów (Niemiecka 23); A. Rostkowskiego (Kalwaryjska 31).

Ponadto stale dyżurują następujące apteki: Paka (Antokolska 42); Szanłyra (Legionów 10) i Zajączkowskiego (Witoldowa 22).

WOJSKOWA

— Kto staje do poboru? Jutro, w poniedziałek, zakończony zostanie pobór rocznika 1917. W dniu tym winni stawić się wszyscy poborowi z nazwiskami, rozpoczynającymi się na litery U. W. Z. i Z.

Komisja urzęduje w lokalu przy ul. Ostrobramskiej 25, od godz. 8 rano.

ZEBRANIA I ODCZYTY

— Wczwartek 26 maja odbędzie się Zjazd Koleżeńki Polaków, którzy ukończyli lub opuścili do r. 1915 I, II gimnazja i szkołę realną w Wilnie. Zjazd odbędzie się według następującego porządku:

- 1) o godz. 10 r. nabożeństwo w kościele św. Jana.
- 2) o godz. 10 i pół r. zbiórka na podwórze USB dla dokonania zdjęcia fotograficznego.
- 3) o godz. 11 r. zwiedzenie Ratusza oraz Gimnazjum im. Króla Zygmunta - Augusta.
- 4) o godz. 7 wiecz. zebranie koleżeńskie w sali restauracji „Zacisze” przy ul. A. Mickiewicza 25.

— Stragan czy spółdzielnia? Z inicjatywy Sekcji Spółdzielczej Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet odbędzie się w dn. 24 maja br. w lokalu ZPOK ul. Jagiellońska 3/5 dyskusja pt. „Stragan czy spółdzielnia”. — Zagadnienie niezmiernie ciekawe i aktualne, jako wyraz twórczego ścierania się nowych prądów w życiu gospodarczym kraju.

Wstęp wolny. Początek o godz. 19.

— VI posiedzenie naukowe Wileńskiego T-wa Lekarskiego odbędzie się w środę dnia 25 maja br. o godz. 20 w lokalu przy ul. Zamkowej 24. Na porządku dziennym referaty: Dr E. Samborski — Znamiona macierzyństwa i powstające z nich nowotwory złośliwe. Dr J. Frydman — Elektrofonokardiograf i jego znaczenie w rozpoznawaniu chorób serca (z demonstracją aparatu). Po referatach wyświetlenie filmu filmowy Klawe „Otrzymywanie folikulin”.

ZE ZW. I STOWARZYSZEŃ

— Sekretariat Zarządu Woj. ZPMP „Orle” zawiadamia członków Zarządów Kół oraz działaczy Kół Nr 1, 2, 3 i 4 iż odbędzie się zebranie informacyjno-sprawozdawcze w dniu 24 bm. o godz. 18 w lokalu własnym przy ul. Kalwaryjskiej Nr 24—15.

Podaje się do wiadomości członkom Koła Nr 3 ZPMP „Orle” że świetlica jest czynna codziennie od 18 — 21.

— Nowe władze Koła Zw. Inwalidów Wojskowych RP. w Wilnie. 15 bm. odbyło Doroczne Walne Zgromadzenie Członków Pow. Koła Związku Inwalidów Wojskowych RP. w Wilnie, na którym wybrano nowe władze Koła w następującym składzie:

Zarząd: przewodniczący — pułk. Józef Słomski, w. przewodniczący — ppłk. Konstanty Mołocow, sekretarz — kpt. Stanisław Sokołowski, skarbnik — inż. Piotr Ostrowski, z-ca sekretarza — Jan Nawrocki, z-ca skarbnika — Czesław Jagłowski.

Komisja Rewizyjna: przewodniczący — kpt. pil. Wiktor Rodziewicz, sekretarz — por. Michał Pilecki, członek kom. — kpt. Włodzisław Grewcow.

Przewodniczącym Sądu Koleżeńkiego — ppłk. s. s. Stanisław Bobiński.

RÓŻNE

— W środę dnia 25 bm. w teatrze na Pohulance odbędzie się przedstawienie przyjęte przez publiczność z uznaniem sztuki pt. „Królowa przedmieścia”.

Dochód z przedstawienia jest przeznaczony na Kolonie Letnie dla uczniów gimnazjum im. Kr. Zygmunta Augusta.

O poparciu imprezy gorąco uprasza Opiekę Rodzicielską.

NOWOGRÓDZKA

— Dar p. premiera dla bursy gimnazjalnych. Podczas swego ostatniego pobytu w Nowogródku, p. gen. Składkowski ofiarował na męską bursę gimnazjalną 200 zł i takąż sumę na żeńską bursę. Poza tym p. wojewoda Sokołowski ofiarował na męską bursę 50 zł.

— Wycieczka gimnazjalna do Gdyni. Przy finansowym poparciu LMK, która ofiarowała dla niezamożnych 4 uczni 200 zł, urządzona została dla IV kl. gimnazjum państwowego 7-dniowa wycieczka do Gdyni. Udział w wycieczce wzięło 47 uczniów.

— Dar gimnazjum w Nowogródku dla wojska. Dnia 29 maja br. odbędzie się w Nowogródku podniosła uroczystość wręczenia od Gimnazjum Państwowego m. Adama Mickiewicza r. k. m. pułkowi Strzelców Nowogródzkich. Program uroczystości jest następujący: godz. 9.30 — nabożeństwo w kościele parafialnym (Św. Michała), godz. 11.30 — uroczystość na Górze Zamkowej;

- a) przyjęcie raportu przez dowódcę pułku,
- b) poświęcenie r. k. m.,
- c) przemówienie dyrektora gimnazjum i wręczenie r. k. m.,
- d) przemówienie dowódcy pułku, godz. 12.30 — defilada na rynku.

Wobec dużego zainteresowania się społeczeństwa tą uroczystością i szczupłości miejsc w kościele ustalono, że z ramienia organizacji społecznych udział w nabożeństwie wezmą tylko delegacje z szłandarami, natomiast w uroczystościach na Górze Zamkowej pożądanym jest jak największy udział całego społeczeństwa.

— SKAZANIE AMATORÓW CU. DZICH WĘDLIN. Jan Lewkowicz, strażnik łowiecki w Horodecznie karany kilkakrotnie za różne przestępstwa i wykroczenia; zapragnął cudzych wędlin. A mądzy ludzie mówią, że chce to moc. No i skradł Janko wraz z Józkiem Maksymowiczem wszystkie wędliny i kiełbasy u Olgi Mańkiewiczowej w Horodecznie. Sądził być może, że ujdzie to im płazem, gdyż Lewkowicz jest w gminie nowogródzkiej osobą „ustosunkowaną” i bądź co bądź personą „urzędową”. Jednakże doznał przy kregu rozprawiania. Przekonano ich bowiem, że w Polsce wobec prawa wszyscy są równi i skazano obu na sześć miesięcy więzienia. Wędlin jednakże nie znaleziono. Widocznie dobrane towarzystwo zdążyło już konsumować i zapłacić. Jak przy stało na suchych horodeczankach.

LIDZKA

— „Uciekla mi przepióreczka” — występ Juliusza Osterwy. Tegoroczny maj jest dla Lidy miesiącem wyjątkowo obfitym w atrakcyjne występy artystyczne. Początek dał do skonały Sielanski w komedii „Hiszpańska nucha”, następnie przyjeżdżał balet Parnela z Zizi Halamą, a Eugeniusz Bodo dał dwa występy w komedii „Ciotka Karola”.

Obecnie z kolei zapowiedzieli swój przyjazd zespół objazdowego teatru „Reduta” z Juliuszem Osterwą.

Teatr „Reduta” tym razem daje doskonałą sztukę Żeromskiego „Uciekla mi przepióreczka” z Juliuszem Osterwą.

Występ odbędzie się w sali kina „Era” w dniu 24 bm. (wtorek) o godz. 20 m. 30.

Bilety wcześniej nabywać można w składzie aptecznym Cyderowicza.

— Lidzka spółka autobusowa z dn. 21 bm. uruchomiła nowe linie komunikacyjne na szlaku: Lida—Lubcza przez Lipniškę, Iwie, Mikołajew i Dalajczyce. Autobus z Lidy odchodzi o godz. 15, z Lubczy o godz. 5.

Ponadto w pierwszych dniach czerwca zostanie uruchomiona komunikacja na linii Lida—Oszmiana oraz Lida—Żołudek—Szczytno i Ostryna.

BARANOWICKA

— SPŁONĘŁO 15 HA JAŁOWCA I SOSNY. Na polach wsi Domanowo z nie wiadomej przyczyny zapaliły się krzaki jałowca i sosny. Pożar zniszczył około 15 ha. W akcji ratunkowej brało udział około 50 osób.

Zjazd Rodziny Policyjnej

Dziś rozpoczyna się w Wilnie zjazd Okręgowy Rodziny Policyjnej. Na zjazd przybywają ze wszystkich miejscowości Wileńszczyzny delegaci tej zasłużonej organizacji.

O godzinie 9 dla uczestników zjazdu zostanie odprawione w Ostrej Bramie nabożeństwo, po czym delegaci wyruszą pochodem na Rosse, gdzie złożą hołd Sercu Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego.

Na F O N.

20 bm. prezes T-wa Kredytowego w Wilnie Izycki-Herman złożył na ręce wojewody L. Bociańskiego zł 2.500, jako ofiarę Twa Kredytowego w Wilnie na Fundusz Obrony Narodowej.

RADIO

NIEDZIELA, dnia 22 maja 1938 r.

8.00 Sygnał czasu i pieśń. 8.05 Dziennik por. 8.15 Gazetka rolnicza. 8.30 Informacje dla Ziemi Płn. Wschodnich. 8.40 Muzyka poranna. 9.00 Regionalna transmisja z Leszna. Nabożeństwo. 10.30 Muzyka religijna. 11.00 Zespół Salonowy. 11.30 Reportaż z życia. 11.57 Sygnał czasu. 12.03 Poranek symfoniczny. 13.00 „W pracowniach plastyków wileńskich u Tymona Niesiołkowskiego” reportaż Kazimierza Kieniewicza. 13.10 „Bogactwo” — fragment z pow. Wandy Miłazewskiej. 13.30 Muzyka obiad. 14.45 Audycja dla wsi. 15.45 „Hrabia i papryka” — reportaż Stanisławy Harasowskiej z ilustracją muz. 16.06 Koncert solistów. 16.45 „O ochronie budownictwa ludowego” — odczyt. 17.00 Podwieczorek przy mikrofonie. 17.55 W przerwie! Chwila Biura Studiów. 18.54 Teatr Wyobraźni: „Powrót Odysseusza” według Homera. 19.35 „Coby to było, gdyby się zmieniło” — wieczorynka. 20.30 Program na poniedziałek. 20.35 Wł. wiad. sport. 20.40 Transmisja meczu piłkarskiego Polska — Irlandia oraz wiadomości sportowe. 20.55 Przegląd pol. 21.06 Dziennik wieczorny. 21.15 „Obrazoburcy” — Kukułka Wileńska Jerzego Baniewskiego i Aleksandra Rymkiewicza. Opr. muzyczne Kazimierza Skindera. 22.00 „Opowieść o Walerze”. 22.50 Ostatnie wiad. 23.00 Koncert życzeń. 23.30 Zakończenie.

PONIEDZIAŁEK, dnia 23 maja 1938 r.

6.15 Pieśń. 6.20 Gimnastyka. 6.40 Muzyka. 7.00 Dziennik por. 7.15 Muzyka. 8.00 Audycja dla szkół. 8.10 Przerwa. 11.15 Audycja dla szkół: 1. „Ziela i grzyby” — pogadanka M. Dobrzyńskiej. 2. Piosenki. 11.40 „Spółdzielczość w rzemiośle”. 11.57 Sygnał czasu. 12.03 Audycja południowa. 13.00 Wład. z miasta i prowincji. 13.05 „Licea Handlowe i Administracyjne” — pog. Stanisława Maciejewskiego. 13.10 „Licea Gospodarcze i Pedagogiczne” — pog. Marii Przewłockiej. 13.15 Z oper włoskich. 14.25 „Pewnego dnia” — nowela Władysława Reymonta. 14.35 Muzyka popularna. 14.45 Przerwa. 15.30 Wład. gospodarcze. 15.45 „Z pieśnią po kraju” — audycja prowadzi Genadiusz Cytowicz. 16.15 Koncert w wyk. Ork. Rozgł. Wil. pod dyr. Szczepeńskiego. 16.50 Pogadanka. 17.00 człowieka na przyrodę. 17.15 Recital skrzypcowy Eugenii Umińskiej. 17.50 Pog. i wiadomości sport. 18.10 Skrzynka ogólna — prowadzi Tadeusz Łopalewski. 18.20 Arie opero we w wyk. Miry Sobolewskiej. 18.40 Nowela Anatola Mikułki „W pętli”. 18.50 Program na wtorek. 18.55 Wł. wiad. sportowe. 19.00 Audycja żołnierska. 19.30 Dyskujemy: „Koleżeńskie melodie”. 19.50 Pogadanka. 20.00 „Rewia melodii operetkowych” — koncert reczykowsky. 20.45 W przerwie: Dziennik wieczorny i pog. 21.40 Nowości literackie. 22.00 Koncert. 22.50 Ostatnie wiadomości. 23.00 Tańczymy. 23.30 Zakończenie.

TEATR I MUZYKA

TEATR MIEJSKI NA POHULANCE

— Dziś, w niedzielę dnia 22 maja o godzinie 8.15 ujrzymy słynny wodewil ze śpiewami i tańcami K. Krumłowskiego p. t. „Królowa przedmieścia” w inscenizacji i reżyserii Leona Schillera.

UWAGA! Dyrekcja Teatru Miejskiego na Pohulance podaje do wiadomości, iż SZATANIA w sezonie letnim nie obowiązują!

TEATR MUZYCZNY „LUTNIA”

— Występy Janiny Kulczyckiej. Dziś dwa przedstawienia: o godz. 4 m. 15 grana będzie operetka współczesnego repertuaru „Orlow” (ceny niższe).

O godz. 8 m. 15 z Janiną Kulczycką w roli Sylwy grana będzie operetka Kalmana słynna „Księżniczka Czardaas”. Ceny propagandowe.

Gościna artystów „Cyrulka Warszawskiego”. W dniach 2 i 3 czerwca Teatr „Lutnia” udziela gościny słynnemu Teatrowi literacko-artystycznemu w Warszawie „Cyrulka Warszawski”.

UWAGA. „Ogródek Lutni” w którym zakwitły bzy, jest już otwarty dla publiczności.

Kino „APOLLO” w Baranowiczach

Najaktualniejszy film sezonu rozgrywający się w walczących Chinach p. t.

ALARM W PEKINIE

Film pełen napięcia i emocji

Kino-Teatr „PAN” w Baranowiczach

Film bohaterów zmagających się w dalekich Indiach p. t.

Strzelec z Bengali

z uroczą Shirley Temple. Arcydzieło które każdy obejrzyć powinien.

Kilka milionów strat przyczyniły pożary lasów w pow. lidzkim

W ostatnim tygodniu powiat lidzki nawiedziła plaga pożarów, czyniąc ogromne spustoszenia we lasach, lasach państwowych i prywatnych. Poza pożarami lasów w gm. bielickiej, ogień strawił w okolicach Gieranon ok. 100 ha lasu państwowego, 35 ha lasu prywatnego w gm.

bielakońskiej i w gm. lipniskiej. Strafy ogólne wyrządzone przez pożary na terenie pow. lidzkiego sięgają kilku milionów złotych.

Pożar lasów w gm. bielickiej powstał od iskry z lokomotywy.

Jedyny puder

niegdy nie sprawił mi zawodu... Przylega niewidocznie. Nie psuje cery... Trzyma się długo, nadając wygląd świeży i młodzieńczy... Cenię go bardzo, bo to wierny stróż mojej urody... Przekonaj się Sama.

huder ABARID

ABARID PERFECTION

Początek o 2-iej

PAUL MUNI niezapomniany bohater filmów „Jestem zbiegiem” i „Pasteur” w nowej pięknej kreacji — **sensacyjnym filmie „Prawda zwycięża”** Kolorowy dźwięk i aktualna

Podwójny program dla wszystkich!

1) **Shirley TEMPLE** w najnowszym swym sukcesie **„BUZIACZEK”**

2) **„Król i chórzystka”** Początek seansów o godz. 12-iej

Ostatni dzień **Boris KARLOFF** jako **„żółty pirat”** (jego jedno słowo stanowiło o życiu lub śmierci milionów)

Nadprogram: **Włosna zakochanych** Oliwia de Havilland, Anita Louise
Komedie miłosne. UWAGA: Początek o g. 2
Jutro film który się ogląda jednym tchem **„Człowiek, który żył dwa razy”**

Dzisiaj ostatni dzień. Początek o 2. Rewelacyjny film **DŻUNGLOWY p. t. MAŁY TARZAN**

W rol. gł. Fenomenalny 10-letni Tarzan Absyńczyk Manuel King oraz potężna małpa Bonga Straszliwe trzęsienie ziemi. Wybuch wulkanu Zmagania tarzana z najdzikszyimi drapieżnikami. Czarujący nadprogram kolorowy

Chrześcijańskie kino Dzisiaj wielki film przygod i sensacji p. t.

SWIATOWID! „ZEW DŻUNGLI”

Sceny o niebywałym napięciu. Walki zwierząt z ludźmi. Zwycięstwo prawdziwej miłości Zew Dżungli—to film jakiego dotąd nie było. Początek: 5, 7 i 9, w niedziele i św. od 1-iej

Dzisiaj Rewelacyjny film polski o dzwecznych wielkiego miasta zrealizowany wg głośnej powieści Poli Gojawczyńskiej p. t.

„Dziewczęta z Nowolipek”

ole główne: Barszczewska, Wiszniewska, Jaraczówna, Wysocka, Cwiklińska, Stępkowski i In
Nadprogram: UROZMAICONE DODATKI. Początek seans. o 4-iej, w niedz. i św. o 2-iej.

„Arnold Fibiger” niech każdy pamięta. Przez lat 60 w służbie klienta — Kalisz, Szopena 9. Dostawca Polskiego Radia, Konserwator, Statków Morskich i Wytwórni Filmowych Przedstawiciel N. KREMER, Wilno, ul. Niemiecka 19

Na dogodnych warunkach: **Ubrania gotowe i płaszcze letnie męskie i damskie, motocykle Orzel F. N. S. i In., rowery od 100 złotych, sprzęt sportowy w najwyższym gat.** poleca **LECH** Wilno, Wielka 24 — Cenniki gratis.

„Jak należy się odżywiać i zachowywać w chorobach SERCA” Dr-a M. Girszowicza przedm. Dr-a Anastazego Landaua wyd. II : Do nabycia w księgarniach Skład główny w Księg. Kazimierza Rutkiewicza w Wilnie. Cena zł. 2

Zwalczaj choroby i szkodniki w sadzie i jagodnikach. Bezpłatnie wypożyczy Ci opryskiwacza **Centrala Zaopatrzeń Ogrodniczych** Wilno, Zawalna 28, tel. 21-48. Szczegółowe informacje i bezpłatne porady fachowe na miejscu.

Puder SUDORYN **AP. KOWALSKA** **POT; WÓD** **WUBWA** **nadykalnie**

Nasiona i flance do udekorowania balkonów — poleca **W. WELER w Wilnie** ul. Sadowa 8, tel. 10-57 ul. Zawalna 18, tel. 19-51

Państwowe Seminarium Ochroniarskie

od 1 czerwca rb. przekształcone na 4-letnie Państwowe Seminarium Wychowawczy Przedszkoli przyjmuje na kurs pierwszy kan dydatki, które ukończyły 6 lub 7 oddziałów Szkoły Powszechnej i złożą egzamin wstępny z wynikiem pomyślnym. Wiek kandydatów 14—17 lat. Podania z dokumentami należy składać do kancelarii szkoły, ul. Suwalka 1, róg Zakretowej — do dnia 10 czerwca. Egzamin rozpocznie się dnia 17 czerwca. Seminarium nie pobiera żadnych opłat wstępnych, ani egzaminacyjnych.

zamierzony interes

może ożywić tylko dobra reklama

Przetarg

Zarząd Gminy w Szuczynie Nowogródz kim ogłasza publiczny przetarg nieograniczony na wykonanie robót budowlanych bez materiału przy budowie murowanego budynku szkoły powszechnej imienia Marszałka Józefa Piłsudskiego, w stanie surowym w Szuczynie Nowogr.

Oferty należy składać w Zarządzie Gminnym w Szuczynie do dnia 28 maja 1938 r. najpóźniej na godzinę przed przetargiem. Oferty przesłane pocztą muszą być dostarczone w tymże terminie.

Oferty winne być wypełnione na przepisanych formularzach (ślepe kosztorysy) wg. cen jednostkowych i złożone w zaloku wyceny i nieprzejętych kopertach, bez podawania na kopercie nazwiska lub firmy oferenta lub też umieszczenia jakiegokolwiek znaków rozpoznawczych.

Do oferty należy załączyć pokwitowania Kasy Zarządu Gminnego na złożone wadium w wysokości 3 proc. oferowanej kwoty.

Wadium winno być złożone w gotówce lub papierach wartościowych objętych okólnikiem Ministerstwa Skarbu z dnia 20 kwietnia 1936 r.

Oferty nieodpowiadające wyżej wymienionym warunkom, jak również bez złożonego wadium oraz osób i firm nie posiadających świadectwa przemysłowego, lub kwalifikacji zawodowych nie będą rozpatrywane.

Komisyjne otwarcie ofert w obecności oferentów nastąpi w dniu 28 maja 1938 r. o godz. 16 w lokalu Zarządu Gminnego w Szuczynie Nowogródzkim.

Zarząd gminy w Szuczynie zastrzega sobie prawo wolnego wyboru ofert, ewentualnie częściowego lub w całości unieważnienia przetargu, jak również swobodę dowolne go zwiększenia, lub zmniejszenia ilości robót, objętych formularzami ofertowymi.

Formularze ofertowe (ślepe kosztorysy) i szczegółowe warunki budowy, jak inne informacje można uzyskać w Szuczynie w Wydziale Powiatowym.

Wójt Gminy Szuczynskiej (W. Rudziewski Koltupajło)

PRACA

POTRZEBNA panią do zakładu fryzjerskiego o miłej powierzchowności, do obsługi salonu damskiego oraz chłopiec do posług. Dowiedzieć się: Zakład fryzjerski, Wileńska 31.

GOSPODYNIA poszukuje posady w majątku do samodzielnego prowadzenia gospodarstwa. Posiada b. dobre świadectwa. Oferty kierować do Adm. „Kurjera Wileńskiego” pod „Pomorzanka”.

AGENCI handlowi, agentki — poszukiwani do pracy za wynagrodzeniem prowizyjnym. Wiadomość w Adm. „Kurjera” w godz. 10—12.

MŁODA KOBIETA poszukuje pracy do małej rodziny na pokojówkę, służącą. Prosta 21, mieszkanie Burnejko.

RÓŻNE

Przeprowadzki oraz fachowe pakowanie mebli załatwia **Ekspedycja Miejska i Międzyzłostowa** Wilno, Zawalna 16 m. 1 — tel. 23-32 i 9-87. Warunki dogodne.

RESTAURACJA POD „DZIEWIĄTKĄ”, Tatarska Nr 9. Gorące i zimne zakąski oraz obiady miesięczne i dania à la carte. Wina, wódki monop. i gatunkowe, przeróżne likiery, piwo. Gabinety, szachy. „Sobólki” w dużej sali dla zamawiających stowarzyszeń i organizacji. Lody, napoje chłodzące, mleko oraz ciasta i cukry.

NOWOŚCI obecnie bardzo aktualne, B. I. Święcicki „Unia krajów chrześcijańskich”. Cena zł. 3. Żądać w księgarniach. Wydawn. „Dobra Prasa” — Wilno, Zarzeczna 30.

Za niestudną czynną zniewagę, w dniu 16 maja 1938 r. w Radomiu, przepraszam p. Władysława Czaplńskiego, oraz osoby które były świadkami mego nietaktownego postępków. Stachowicz Stanisław.

Przetarg budowlany

Zarząd T-wa Targów Północnych w Wilnie ogłasza niniejszym nieograniczony przetarg ofertowy na budowę pawilonu dla przemysłu i handlu w ogólnej ilości 18.700 m. kub.

Projekt, obliczenia statyczne i warunki do obejrzenia, zaś ślepe kosztorysy do nabycia po zł. 5 — w lokalu Biura Targów Północnych, ul. Legionów Nr. 1-a m. 9 w godzinach między 10 a 12 poczynając od 27 maja 1938 r.

Otwarcie ofert nastąpi dnia 3 czerwca 5. r. o godzinie 19 w lokalu Zarządu Miasta ul. Dominikańska 2 w sali Kultury i Oświaty (parter).

Roboty budowlane mają być rozpoczęte po upływie 7 dni od dnia przetargu i mają być zakończone i oddane do użytku dnia 1 sierpnia 1938 r.

Wadium o wartości 3 proc. od zaofertowanej kwoty, ma być złożone w gotówce w Kasie Komunalnej m. Wilna na konto Nr 318, lub w papierach wartościowych na o kaziela wg. wartości giełdowej, ewent. w gwarancji bankowej. Dowód złożenia kaucji dołączyć do oferty w Dyrekcji Targów Północnych.

Oferty mają być składane w Dyrekcji Targów Północnych w podwójnej kopercie, przy czym koperta wewnętrzna z napisem „oferta na budowę pawilonu Targów Północnych”, ma być zalakowana.

Po porównaniu ofert pisemnych, Zarząd T-wa Targów Północnych zastrzega sobie prawo dowolnego zmniejszenia lub zwiększenia robót, wybór oferentów oraz unieważnienia przetargu bez podania przyczyn.

LEKARZE

DOKTOR Janina Piotrowicz Jurcenkowa ordynator szpitala Sawicz. Choroby skórne, weneryczne i kobiece przeprowadziła się na ul. Jagiellońską 16 m. 6, tel. 13-66. Przyjmuje od 5 do 7 wiecz.

DOKTOR MEL. J. Anforowicz-Szcapanowa choroby skórne, weneryczne, kobiece. Przyjmuje w godz. 8—9, 12—1 i 4—7. Zamkowa 3 m. 9.

DOKTOR Blumowicz choroby weneryczne, skórne i moczopłciowe ul. Wielka 21, tel. 921. Przyjmuje od godz. 9—1 i od 3—8.

DOKTOR MEDYCYNY Cymbler Choroby weneryczne, syfilis, skórne i moczopłciowe ul. Mickiewicza 12 (róg Tatarskiej, tel. 15-64. Przyjmuje od 8—2 i 5—8.

DOKTOR M. Fejgenberg UROLOG Choroby nerek, pęcherza moczowego i męskich narządów płciowych. Wileńska 25, tel. 27-90. Ordynuje od 4—7.

LEGARZ-DENTYSTA S. Spalter przeprowadz. na ul. wielką 19 Nowoczesna protetyka dentystyczna — porcelanowe koronki.

AKUSZERKI Maria Laknerowa przyjmuje od godz. 9 rano do godz. 7 wiecz. — ul. Jakuba Jasińskiego 1a—3, róg ul. 3-go Maja obok Sądu.

AKUSZERKA Smałowska oraz Gabinet Kosmetyczny, odmładzanie cery, usuwanie zmarszczek, wągrów, piegów, brodawek, lupieżu, usuwanie tłuszczu z bioder i brzucha, kremy odmładzające, wanny elektryczne, elektryzacja. Ceny przystępne. Porady bezpłatne. Zamkowa 26—6.

Popierajcie Przemysł Krajowy!

BÓLACH GŁOWY NERWOBÓLACH I GRYPY **KOWALSKINA**

Kupno i sprzedaż

SAMOCHÓD w bardzo dobrym stanie — małowrażony „Fiat włoski” 4 osobowy — sprzedaje się okazjnie. Adres w Administracji Kuriera Wileńskiego.

BUDOWLANA działka ziemi w granicach miasteczka, przylegająca do toru kolejowego i rampy stacji Soły, o obszarze około 4,5 ha (w tym 3,5 ha lasu) — tanio do sprzedania. Dowiedzieć się w Administracji pod „Działka ziemi”.

DOM DREWNIANY na własnej ziemi z ogródkiem owocowym i studnią z powodu wyjazdu sprzedam bez pośrednika z wolnym mieszkaniem — ul. Chełmska 25.

PLAC Z DOMKIEM przy ul. Filareckiej 12-a do sprzedania. Dowiedzieć się — Uniwersytecka 9—14.

PIANINA, FORTEPIANY I FISHARMONIE nowe i okazjnie pierwszorzędnych krajowych i zagranicznych fabryk sprzedaje na raty H. Abelow, Wilno, ul. Niemiecka Nr 22 (wejście z ulicy).

KUPUJĘ stare polskie i ukraińskie kilimy oraz kanwę krzyżkowych robót nie figuralne większych rozmiarach tło jasne lub czarne. Placę najwyższe ceny. Warszawa, Wielka 5 Barbarjusz telefon 302.61.

BILARD TEBA — automat, w dobrym stanie okazjnie do sprzedania, ul. Szkapłerna 4. Od godz. 15—19. Telef. 19-11.

SPRZEDAM nowowbudowany dom z ogrodem owocowym w dolnej Wil. Kolonii Kolejowej, Kręta 10.

DOM Z PLACEM z powodu wyjazdu do sprzedania. Cena 12.000 zł. Majowa 10.

LETNISKA

MORSZYN, „PATRIA”. Pierwszorzędny, pełnokomfortowy pensjonat. Prospekty wysyła Zofia Rajchłowa, Sanok.

LETNISKO - PENSJONAT w maj. Kamionka, odl. półtora km. stacji Kamionka kolej Wilno - Mołodeczno. Las, rzeka, kaszkówki. Zamówienia p-ta Ostrowiec - Wileński, Matwiejewowa.

LOKALE

BEZDZIETNE małżeństwo poszukuje spokojowego mieszkania z wygodami, najchętniej w ogrodzie. Zgłoszenia do Administracji pod „Wygodne mieszkanie”.

POKÓJ ze wszystkimi wygodami do wynajęcia od 1 czerwca, zaulek Dobroczyzny 2a m. 16.

MIESZKANIE 6 pokojowe z wszelkimi wygodami, z centralnym ogrzewaniem do wynajęcia, ul. Gdańska 6.

1—2 POKOJE z osobnym wejściem, ze wszelkimi wygodami, słoneczne — do wynajęcia. Tartaki Nr 19 m. 4 (róg Ciasnej), tel. 352.

DO WYNAJĘCIA 5-cio pokojowe mieszkanie odnowione, jasne, suche Wilkomierska 5a.

MIESZKANIE z trzech pokoi z kuchnią z wygodami — do wynajęcia, Św. Michałski 10

Nieświeskie

POWIATOWA SPÓŁDZIELNIA ROLNICZO-HANDLOWA, z odpowiedzialnością udziałami, w Nieświeżu, podaje Rolnikom do wiadomości, że przystąpiła do skupu bydła. Posiada na składach: nawozy sztuczne, maszyny i narzędzia rolnicze. Skupuje: zboża i nasiona.

KLUB POLSKI „OGNIKO” — Nieśwież ul. Piłsudskiego 19. Lokal gruntownie odrestaurowany. Krajowe napoje wysokowe i orzeźwiające oraz różne zakąski. Śniadania, obiady i kolacje. Na warunkach przystępnych całodzienne utrzymanie.

Chrześcijański Bank Ludowy w Nieświeżu, sp-nia z nieograniczoną odpowiedzialnością, najstarsza instytucja kredytowa w powiecie, udziela pożyczek członkom, przyjmuje wkłady na dogodnych warunkach, od 1 zł.

WYKWALIFIKOWANY fryzjer męski z kartą rzemieślniczą poszukuje pracy. Adres — Nieśwież, ul. Piłsudskiego 7, Józef Majcherski.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA Konto P.K.O. 700.312. Konto rozrach. 1, Wilno 1 Centrala: Wilno, ul. Biskupa Bandurskiego 4 Redakcja: tel. 79. Godziny przyjęć 1—3 po południu Administracja: tel. 99—czynna od godz. 9.30—15.30 Drukarnia: tel. 3-40. Redakcja rękopisów nie zwraca.

Oddziały: Nowogródek, ul. Bazylińska 35, tel. 169; Lida, ul. Górnińska 8, tel. 166; Baranowicze, Ufańska 11; Pińsk, Dominikańska 40. **Przedstawiciele:** Kleck, Nieśwież, Słonim, Stołpce, Szuczyn, Woleżyn, Wilejka, Grodno — 3 Maja 6, Suwałki — Em. Piłater 44, Równe — 3-go Maja 13, Wołkowysk — Brzeska 9/1.

CENA PRENUMERATY miesięcznej: z odnośnikiem do domu w kraju — 3 zł., z granicą 6 zł., z odbiorem w administracji zł. 2.50, na wsi, w miejscowościach, gdzie niema urzędu pocztowego ani agencji zł. 2.50.

CENY OKŁOSZEN: Za wiersz millimetr, przed tekstem 75 gr., w tekście 60 gr., za tekstem 60 gr., drobne 10 gr. za wyraz, kronika redakc. i komunikaty 60 gr. za wiersz jednoszp. Do tych cen dolicza się za ogłoszenia cyfrowe tabelaryczne 50%. Układ ogłoszeń w tekście 5-lamowy, za tekstem 10-lamowy. Za treść ogłoszeń i rubrykę „nadesłane” redakcja nie odpowiada. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń i nie przyjmuje zastrzeżeń miejsca. Ogłoszenia są przyjmowane w godz. 9.30—16.30 i 17—19

